

2026/261

2.2.2026

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2026/261 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 26ης Ιανουαρίου 2026

για τη σταδιακή κατάργηση των εισαγωγών ρωσικού φυσικού αερίου και την προετοιμασία της σταδιακής κατάργησης των εισαγωγών ρωσικού πετρελαίου, τη βελτίωση της παρακολούθησης πιθανών ενεργειακών εξαρτήσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 194 παράγραφος 2 και το άρθρο 207,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽¹⁾,

Κατόπιν διαβούλευσης με την Επιτροπή των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η παράνομη εισβολή πλήρους κλίμακας της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022 αποκάλυψε τις δραματικές συνέπειες των υφιστάμενων εξαρτήσεων από το ρωσικό φυσικό αέριο για τις αγορές και την ασφάλεια. Συνεπώς, στη Διακήρυξη των Βερσαλλιών της 11ης Μαρτίου 2022, οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων συμφώνησαν να μειώσουν σταδιακά και τελικά να εξαλείψουν πλήρως την εξάρτηση από τη ρωσική ενέργεια. Στην ανακοίνωση σχετικά με το REPowerEU της 8ης Μαρτίου 2022 με τίτλο «REPowerEU: Κοινή ευρωπαϊκή δράση για πιο οικονομικά προσιτή, εξασφαλισμένη και βιώσιμη ενέργεια» και στην ανακοίνωση της 18ης Μαΐου 2022 για το σχέδιο REPowerEU, η Επιτροπή πρότεινε συγκεκριμένα μέτρα τα οποία καθιστούν δυνατή την πλήρη απομάκρυνση από τις εισαγωγές ρωσικής ενέργειας με ασφαλή, οικονομικά προσιτό και βιώσιμο τρόπο. Έκτοτε έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στη διαδικασία διαφοροποίησης του εφοδιασμού με αέριο, ώστε να μην εξαρτάται πλέον από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Δεδομένου ότι οι εναπομένουσες ποσότητες ρωσικού φυσικού αερίου που εισέρχονται στην Ένωση παραμένουν σημαντικές, στην ανακοίνωσή της της 6ης Μαΐου 2025 σχετικά με τον χάρτη πορείας για τον τερματισμό των εισαγωγών ρωσικής ενέργειας («χάρτης πορείας REPowerEU»), η Επιτροπή ανακοίνωσε νομοθετική πρόταση για την σταδιακή πλήρη κατάργηση των εισαγωγών ρωσικού αερίου και τη βελτίωση του υφιστάμενου πλαισίου για την αντιμετώπιση των ενεργειακών εξαρτήσεων. Για να διασφαλιστεί η ενεργειακή ασφάλεια και ανθεκτικότητα της Ένωσης, είναι επείγον και στρατηγικά αναγκαίο να αντιμετωπιστούν όλες οι εναπομένουσες ενεργειακές εξαρτήσεις που αναφέρονται στον χάρτη πορείας REPowerEU.
- (2) Ήδη πριν από την εισβολή πλήρους κλίμακας στην Ουκρανία υπήρξαν πολλές περιπτώσεις κατά τις οποίες μειώθηκε και διακόπηκε απροειδοποίητα και αδικαιολόγητα ο εφοδιασμός. Οι περιπτώσεις αυτές, καθώς και η έκτοτε χρήση της ενέργειας ως όπλο από τη Ρωσική Ομοσπονδία, καταδεικνύουν ότι η Ρωσική Ομοσπονδία εκμεταλλεύεται συστηματικά τις υφιστάμενες εξαρτήσεις από τον εφοδιασμό με ρωσικό αέριο ως πολιτικό όπλο για να βλάψει την οικονομία της Ένωσης. Το γεγονός αυτό έχει σοβαρές αρνητικές συνέπειες για τα κράτη μέλη και την οικονομική ασφάλεια της Ένωσης τη σταθερότητα της ενιαίας αγοράς, τους καταναλωτές της Ένωσης και την ανταγωνιστικότητα εν γένει. Ως εκ τούτου, η Ένωση δεν μπορεί πλέον να θεωρεί τη Ρωσική Ομοσπονδία και τις ρωσικές εταιρείες ενέργειας αξιόπιστους εμπορικούς εταίρους στον τομέα της ενέργειας.

⁽¹⁾ Γνώμη της 18ης Σεπτεμβρίου 2025 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2025 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 26ης Ιανουαρίου 2026.

- (3) Τον Ιανουάριο του 2006, εν μέσω κύματος ψύχους, η Ρωσική Ομοσπονδία σταμάτησε να προμηθεύει ορισμένες χώρες της νοτιοανατολικής και κεντρικής Ευρώπης με φυσικό αέριο, γεγονός το οποίο οδήγησε στην αύξηση των τιμών και έβλαψε ή απείλησε να βλάψει τους πολίτες. Στις 6 Ιανουαρίου 2009, η Ρωσική Ομοσπονδία διέκοψε και πάλι πλήρως τη διαμετακόμιση αερίου μέσω της Ουκρανίας, κάτι που επηρέασε 18 κράτη μέλη, ιδίως εκείνα της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης. Αυτή η διακοπή του εφοδιασμού οδήγησε σε σοβαρές διαταραχές των αγορών αερίου στην περιοχή και σε ολόκληρη την Ένωση. Ορισμένα κράτη μέλη είχαν μηδενικές ροές φυσικού αερίου για σχεδόν 14 ημέρες και αναγκάστηκαν να διακόψουν τη θέρμανση σε σχολεία και εργοστάσια για μεγάλο χρονικό διάστημα και να κηρύξουν κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Το 2014 η Ρωσική Ομοσπονδία εισέβαλε στην Κριμαία και την προσάρτησε παράνομα, κατέλαβε ουκρανικά περιουσιακά στοιχεία παραγωγής αερίου στην Κριμαία και περιόρισε τον εφοδιασμό με αέριο διαφόρων κρατών μελών που είχαν ανακοινώσει ότι θα εφοδιάσουν την Ουκρανία με αέριο, γεγονός το οποίο με τη σειρά του είχε ως αποτέλεσμα να προκληθούν διαταραχές της αγοράς και αυξήσεις των τιμών και να επιβαρυνθεί η οικονομική ασφάλεια. Η ελεγχόμενη από τη Ρωσική Ομοσπονδία εταιρεία Gazprom, που κατείχε το μονοπώλιο των εξαγωγών, αποτέλεσε αντικείμενο διαφόρων ερευνών της Επιτροπής για πιθανή παραβίαση των κανόνων ανταγωνισμού της Ένωσης, με αποτέλεσμα να αλλάξει στη συνέχεια τη συμπεριφορά της στην αγορά προκειμένου να διασκεδάσει τις ανησυχίες της Επιτροπής όσον αφορά τον ανταγωνισμό. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα επίμαχα ζητήματα ανταγωνισμού αφορούσαν τους λεγόμενους «εδαφικούς περιορισμούς» στις συμβάσεις προμήθειας αερίου της Gazprom, οι οποίοι απαγόρευαν τη μεταπώληση αερίου εκτός της χώρας προορισμού, καθώς και στοιχεία που αποδείκνυαν ότι η Gazprom συμμετείχε σε αθέμιτες πρακτικές τιμολόγησης και συνέβαλε ώστε ο ενεργειακός εφοδιασμός να εξαρτάται από πολιτικές παραχωρήσεις, όπως τη συμμετοχή σε ρωσικά έργα αγωγών ή την απόκτηση ελέγχου επί ενεργειακών περιουσιακών στοιχείων της Ένωσης.
- (4) Ο απρόκλητος και αδικαιολόγητος επιθετικός πόλεμος της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας από τον Φεβρουάριο του 2022 και η επακόλουθη χρήση των περιορισμών του εφοδιασμού με αέριο ως όπλου, σε συνδυασμό με τη χειραγώγηση των αγορών μέσω σκόπιμων διαταραχών των ροών αερίου, έχουν αναδείξει ευπάθειες και εξαρτήσεις στην Ένωση και τα κράτη μέλη της, οι οποίες έχουν την προφανή δυνατότητα να προκαλέσουν άμεσες και σοβαρές επιπτώσεις στη λειτουργία της αγοράς αερίου της Ένωσης, στην οικονομία της Ένωσης και στα ουσιαστικά συμφέροντα ασφαλείας της, καθώς και τη δυνατότητα άμεσης ζημίας στους πολίτες της Ένωσης, δεδομένου ότι οι διαταραχές του ενεργειακού εφοδιασμού μπορούν να βλάψουν την υγεία ή τη ζωή των πολιτών. Τα στοιχεία δείχνουν ότι η ελεγχόμενη από το κράτος εταιρεία Gazprom προέβη σε σκόπιμη χειραγώγηση των αγορών ενέργειας της Ένωσης με σκοπό να αυξήσει τις τιμές της ενέργειας. Οι μεγάλες υπόγειες εγκαταστάσεις αποθήκευσης στην Ένωση, οι οποίες ελέγχονται από την Gazprom, παρέμειναν σε πρωτοφανή χαμηλά επίπεδα, ενώ οι ρωσικές εταιρείες μείωσαν τις πωλήσεις στους κόμβους αερίου της Ένωσης και διέκοψαν πλήρως τη χρήση της δικής τους πλατφόρμας πωλήσεων πριν από την εισβολή, γεγονός που επηρέασε τις βραχυπρόθεσμες αγορές και επιδείνωσε την ήδη δυσοχηρή κατάσταση του εφοδιασμού μετά την παράνομη εισβολή της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην Ουκρανία. Από τον Μάρτιο του 2022, η Ρωσική Ομοσπονδία διακόπτει ή περιορίζει συστηματικά τις παραδόσεις φυσικού αερίου στα κράτη μέλη, με αποτέλεσμα να προκαλούνται σημαντικές διαταραχές στην αγορά αερίου της Ένωσης. Αυτό έχει επηρεάσει κυρίως τον εφοδιασμό στην Ένωση μέσω του αγωγού Yamal, τον εφοδιασμό στη Φινλανδία, καθώς και τον εφοδιασμό μέσω του αγωγού Nord Stream 1, όπου η Gazprom μείωσε αρχικά τις ροές και τελικά διέκοψε εντελώς τον εφοδιασμό μέσω του αγωγού.
- (5) Η χρήση του εφοδιασμού με αέριο ως όπλου εκ μέρους της Ρωσικής Ομοσπονδίας και η χειραγώγηση της αγοράς μέσω σκόπιμων διαταραχών των ροών αερίου οδήγησαν σε αιφνίδια και έντονη αύξηση των τιμών της ενέργειας στην Ένωση, με αποτέλεσμα να σημειωθούν πρωτοφανή επίπεδα τιμών το 2022, έως και οκτώ φορές πάνω από τον μέσο όρο των προηγούμενων ετών. Η επακόλουθη ανάγκη να βρεθούν εναλλακτικές πηγές εφοδιασμού με αέριο, να αλλάξουν οι οδοί εφοδιασμού, να πραγματοποιηθεί πλήρωση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης για τον χειμώνα και να βρεθούν λύσεις στα προβλήματα συμφόρησης στις υποδομές αερίου της Ένωσης συνέβαλε περαιτέρω στην υψηλή αστάθεια των τιμών και στις πρωτοφανείς αυξήσεις των τιμών το 2022.
- (6) Οι εξαιρετικά υψηλές τιμές του αερίου οδήγησαν σε αύξηση των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας και άλλων ενεργειακών προϊόντων, προκαλώντας επίμονο υψηλό πληθωρισμό. Η βαθιά οικονομική κρίση με αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης σε πολλά κράτη μέλη, η οποία προκλήθηκε από τις υψηλές τιμές της ενέργειας και την αστάθεια, έθεσε σε κίνδυνο την οικονομία της Ένωσης, υπονόησε την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών και οδήγησε σε αύξηση του κόστους μεταποίησης, προκαλώντας κινδύνους για την κοινωνική συνοχή και σταθερότητα, ακόμη και για την ανθρώπινη ζωή ή υγεία. Η διακοπή του εφοδιασμού οδήγησε επίσης σε πολύ σοβαρά προβλήματα για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού στην Ένωση και ανάγκασε 11 κράτη μέλη να κηρύξουν επίπεδο ενεργειακής κρίσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1938 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου^(*). Επωφελούμενη από την εξάρτηση της Ένωσης κατά τη διάρκεια αυτής της κρίσης, η Ρωσική Ομοσπονδία προέβη σε χειραγώγηση της αγοράς που της επέτρεψε να επιτύχει πρωτοφανή υψηλά κέρδη από το εναπομένον εμπόριο ενέργειας με την Ευρώπη, με τα έσοδα από τις εισαγωγές αερίου να ανέρχονται και πάλι σε 15 δισεκατομμύρια EUR το 2024. Τα έσοδα αυτά θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση περαιτέρω οικονομικών επιθέσεων κατά της Ένωσης, υπονομεύοντας την οικονομική ασφάλεια. Θα μπορούσαν επίσης να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση του επιθετικού πολέμου κατά της Ουκρανίας, ο οποίος συνιστά μείζονα απειλή για την πολιτική και οικονομική σταθερότητα στην Ευρώπη.

(*) Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1938 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με φυσικό αέριο και με την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 994/2010 (ΕΕ L 280 της 28.10.2017, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj>).

- (7) Η πρόσφατη κρίση κατέδειξε ότι οι εμπορικές σχέσεις εμπιστοσύνης με εταίρους που προμηθεύουν ενεργειακά προϊόντα είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της σταθερότητας της αγοράς και την προστασία της ανθρώπινης ζωής και υγείας, καθώς και των ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειας της Ένωσης, ιδίως επειδή η Ένωση εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις εισαγωγές ενέργειας από τρίτες χώρες. Η διατήρηση του ενεργειακού εφοδιασμού από τη Ρωσική Ομοσπονδία θα εξέθετε την Ένωση σε συνεχιζόμενους οικονομικούς κινδύνους και κινδύνους για την ασφάλεια· ως εκ τούτου, θα μείωνε, αντί να αυξήσει, την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της. Ακόμη και εξαρτήσεις από μικρότερους όγκους εισαγωγών ρωσικού αερίου μπορούν, εάν χρησιμοποιηθούν καταχρηστικά από τη Ρωσική Ομοσπονδία, να στρεβλώσουν σημαντικά τη δυναμική των τιμών, έστω και προσωρινά, και να οδηγήσουν σε διαταραχές στις αγορές ενέργειας, ιδίως στις περιοχές που εξακολουθούν να εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις εισαγωγές από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Με δεδομένο το μακροχρόνιο και σταθερό μοτίβο χειραγώγησης της αγοράς και διαταραχής του εφοδιασμού, καθώς και το γεγονός ότι η κυβέρνηση της Ρωσικής Ομοσπονδίας χρησιμοποιεί συστηματικά το εμπόριο αερίου ως όπλο για την επίτευξη πολιτικών και όχι εμπορικών στόχων, είναι σκόπιμο να ληφθούν νομικά δεσμευτικά μέτρα για την εξάλειψη όλων των εναπομένουσών ευπαθειών της Ένωσης που απορρέουν από την εξάρτησή της από τις εισαγωγές φυσικού αερίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία, τόσο μέσω αγωγών («αέριο αγωγών») όσο και υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ).
- (8) Οι περιορισμοί στις διεθνείς συναλλαγές που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό συνάδουν με την εξωτερική δράση της Ένωσης σε άλλους τομείς, όπως απαιτείται από το άρθρο 21 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Οι σχέσεις μεταξύ της Ένωσης και της Ρωσικής Ομοσπονδίας έχουν επιδεινωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια και ιδίως από το 2022 και μετά. Η επιδείνωση των σχέσεων οφείλεται στην κατάφωρη περιφρόνηση του διεθνούς δικαίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία και, ειδικότερα, στον απρόκλητο και αδικαιολόγητο επιθετικό της πόλεμο κατά της Ουκρανίας. Από τον Ιούλιο του 2014 η Ένωση έχει σταδιακά επιβάλει περιοριστικά μέτρα στο εμπόριο με τη Ρωσική Ομοσπονδία ως απάντηση στις ενέργειες της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας. Δυνάμει των εξαιρέσεων που ισχύουν στο πλαίσιο της συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, και ιδίως του άρθρου XXI της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994 (εξαιρέσεις για την ασφάλεια) και ανάλογων εξαιρέσεων βάσει της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας με τη Ρωσική Ομοσπονδία, επιτρέπεται στην Ένωση να μην χορηγεί στα αγαθά που εισάγονται από τη Ρωσική Ομοσπονδία τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται σε ομοειδή αγαθά που εισάγονται από άλλες χώρες (μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους). Ως εκ τούτου, η Ένωση δεν εμποδίζεται από το να επιβάλλει απαγορεύσεις ή περιορισμούς στις εισαγωγές αγαθών από τη Ρωσική Ομοσπονδία, εάν η Ένωση θεωρεί ότι τα εν λόγω μέτρα, τα οποία λαμβάνονται κατά τη διάρκεια της συνεχιζόμενης κατάστασης έκτακτης ανάγκης στις διεθνείς σχέσεις μεταξύ της Ένωσης και της Ρωσικής Ομοσπονδίας, είναι αναγκαία για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειας της Ένωσης.
- (9) Η διαφοροποίηση των εισαγωγών ΥΦΑ είναι απαραίτητη για την ενίσχυση και τη διατήρηση της ενεργειακής ασφάλειας εντός της Ένωσης. Προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος να χρησιμοποιηθούν οι μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις της δυναμικότητας των θερμικών σταθμών ΥΦΑ που κατέχουν ρωσικές εταιρείες για την παρεμπόδιση των εισαγωγών από εναλλακτικές πηγές μέσω πρακτικών αποθεματοποίησης δυναμικότητας, όπως πρακτικές κράτησης δυναμικότητας υγροποίησης ή αποθήκευσης χωρίς πραγματική χρησιμοποίησή της ή με σκοπό να μην επιτραπεί σε ανταγωνιστές να κάνουν χρήση της υποδομής, οι ρυθμιστικές αρχές και οι αρχές ανταγωνισμού οφείλουν να αξιοποιούν στο έπακρο τα ισχυρά νομικά μέσα που είναι διαθέσιμα στο πλαίσιο της ενωσιακής και της εθνικής νομοθεσίας για την ενέργεια και τον ανταγωνισμό, κατά περίπτωση. Σε περίπτωση που οι τελωνειακές αρχές εντοπίσουν κινδύνους για την ασφάλεια ή την προστασία εξαιτίας του ρωσικού αερίου προτού αυτό εισέλθει στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, θα πρέπει να κάνουν χρήση των διατάξεων που αφορούν τη διαχείριση κινδύνου στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁴⁾ («ενωσιακός τελωνειακός κώδικας») προκειμένου να αποφευχθούν οι κίνδυνοι αυτοί.
- (10) Η Επιτροπή αξιολόγησε προσεκτικά τον αντίκτυπο που έχει για την Ένωση και τα κράτη μέλη της η πιθανή απαγόρευση των εισαγωγών φυσικού αερίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Πράγματι, από το 2022 έχουν πραγματοποιηθεί προπαρασκευαστικές εργασίες και έχουν δημοσιευτεί διάφορες λεπτομερείς αναλύσεις των συνεπειών που θα είχε η σταδιακή πλήρης κατάργηση του ρωσικού αερίου, και η Επιτροπή θα μπορούσε επίσης να βασιστεί σε πληθώρα διαβουλεύσεων με ενδιαφερόμενα μέρη, εξωτερικούς εμπειρογνώμονες και οργανισμούς, καθώς και σε μελέτες σχετικά με τις επιπτώσεις της σταδιακής κατάργησης του ρωσικού αερίου. Από την ανάλυση της Επιτροπής προέκυψε ότι η σταδιακή κατάργηση των εισαγωγών ρωσικού φυσικού αερίου, εάν πραγματοποιηθεί με κλιμακωτό, συντονισμένο και καλά προετοιμασμένο τρόπο και σε πνεύμα αλληλεγγύης, είναι πιθανό να έχει περιορισμένο αντίκτυπο στις τιμές της ενέργειας στην Ένωση, και ότι θα ενισχύσει την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης, χωρίς να τη θέσει σε κίνδυνο, χάρη στην έξοδο ενός αναξιόπιστου εμπορικού εταίρου από τις αγορές της Ένωσης. Όπως ορίζεται στον χάρτη πορείας REPowerEU, χάρη στην εφαρμογή του σχεδίου REPowerEU έχουν ήδη μειωθεί οι εξαρτήσεις της Ένωσης όσον αφορά τον εφοδιασμό από τη Ρωσική Ομοσπονδία, για παράδειγμα με τη θέσπιση μέτρων για τη μείωση της ζήτησης αερίου ή την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και με την ενεργό στήριξη της διαφοροποίησης του ενεργειακού εφοδιασμού και της αύξησης της διαπραγματευτικής ισχύος της Ένωσης μέσω από κοινού αγορών αερίου. Από την εκτίμηση επιπτώσεων προέκυψε επίσης ότι ο εκ των προτέρων συντονισμός των πολιτικών διαφοροποίησης μπορεί να συμβάλει στην αποφυγή επιζήμιων επιπτώσεων στις τιμές ή στον εφοδιασμό.

(4) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 269 της 10.10.2013, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj>).

- (11) Ο παρών κανονισμός είναι πλήρως συμβατός με τη στρατηγική της Ένωσης για τη μείωση της εξάρτησής της από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων μέσω της ενίσχυσης της απανθρακοποίησης και της ταχείας επέκτασης της καθαρής ενέργειας που παράγεται στην ΕΕ. Όπως ορίζεται στον χάρτη πορείας REPowerEU, η εφαρμογή του σχεδίου REPowerEU έχει ήδη οδηγήσει σε σημαντική μείωση ύψους άνω των 60 δισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων ετησίως στις εισαγωγές αερίου μεταξύ 2022 και 2024, γεγονός το οποίο επέτρεψε στην Ένωση να μειώσει την εξάρτησή της στον τομέα του εφοδιασμού από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Περαιτέρω μείωση της εξάρτησης θα μπορούσε να επιτευχθεί με μέτρα για τη μείωση της ζήτησης αερίου, την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης ή την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης μέσω της επιταχυνόμενης ανάπτυξης της δυναμικότητας παραγωγής αιολικής και ηλιακής ενέργειας, που αναμένεται να αυξήσει σημαντικά το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο ενεργειακό μείγμα, καθώς και με την ενεργό στήριξη της διαφοροποίησης του ενεργειακού εφοδιασμού και την αύξηση της διαπραγματευτικής ισχύος της Ένωσης μέσω από κοινού αγορών αερίου. Επιπλέον, η πλήρης υλοποίηση της ενεργειακής μετάβασης, το πρόσφατο σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια και άλλα μέτρα, ιδίως οι επενδύσεις στην παραγωγή εναλλακτικών λύσεων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών για ενεργοβόρα προϊόντα, όπως τα λιπάσματα, αναμένεται να αντικαταστήσουν έως και 100 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα φυσικού αερίου έως το 2030. Οι συνδυασμένες αυτές προσπάθειες θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητα, την ανταγωνιστικότητα και την ανοικτή στρατηγική αυτονομία της Ένωσης, θα στηρίξουν τις ευρωπαϊκές βιομηχανίες, τις ΜΜΕ και τους πολίτες και θα διευκολύνουν τη σταδιακή κατάργηση των εισαγωγών αερίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία.
- (12) Σύμφωνα με τη Διακήρυξη των Βερσαλλιών και την ανακοίνωση REPowerEU, μεγάλος αριθμός εισαγωγών αερίου έχουν ήδη διακόψει ή μειώσει σημαντικά τον εφοδιασμό τους με αέριο από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Όπως ορίζεται στην εκτίμηση επιπτώσεων, οι εναπομένουσες ποσότητες αερίου στο πλαίσιο των υφιστάμενων συμβάσεων προμήθειας μπορούν να καταργηθούν σταδιακά χωρίς να προκληθούν σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις ή κίνδυνοι για την ασφάλεια του εφοδιασμού, λόγω της διαθεσιμότητας επαρκών εναλλακτικών προμηθευτών στην παγκόσμια αγορά αερίου και επαρκών υποδομών εισαγωγής, καθώς και χάρη στην επαρκώς διασυνδεδεμένη ενωσιακή αγορά αερίου. Τα σχετικά μέτρα πρέπει να συνάδουν με το ισχύον ενεργειακό πλαίσιο της Ένωσης.
- (13) Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα φορτία ΥΦΑ περιέχουν αέριο που παράχθηκε σε διαφορετικές χώρες και έχει αναμειχθεί. Ως εκ τούτου, η απαγόρευση εισαγωγών φυσικού αερίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία θα πρέπει επίσης να ισχύει για τις ποσότητες αερίου σε τέτοια φορτία οι οποίες έχουν παραχθεί στη Ρωσική Ομοσπονδία. Όταν οι εισαγωγείς είναι σε θέση να τεκμηριώνουν με αδιαμφισβήτητο τρόπο τα σχετικά μερίδια ΥΦΑ που έχουν παραχθεί εκτός της Ρωσικής Ομοσπονδίας, θα πρέπει να είναι δυνατή η εισαγωγή των μη ρωσικής προέλευσης ποσοτήτων ΥΦΑ που περιέχονται σε ένα φορτίο ΥΦΑ.
- (14) Οι βραχυπρόθεσμες συμβάσεις προμήθειας αφορούν μικρότερες ποσότητες σε σύγκριση με τις μεγάλες μακροπρόθεσμες συμβάσεις προμήθειας που συνάπτουν οι εισαγωγείς με ρωσικές εταιρείες και οι υφιστάμενες βραχυπρόθεσμες συμβάσεις προμήθειας θα βρίσκονται, σε κάθε περίπτωση, κοντά στη λήξη τους όταν τεθεί σε ισχύ ο παρών κανονισμός. Κατά συνέπεια, ο κίνδυνος για την οικονομική ασφάλεια που προκύπτει από τις υφιστάμενες βραχυπρόθεσμες συμβάσεις προμήθειας φαίνεται να είναι περιορισμένος. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να εξαιρεθούν οι υφιστάμενες βραχυπρόθεσμες συμβάσεις προμήθειας από την άμεση εφαρμογή της απαγόρευσης των εισαγωγών και να προβλεφθεί μεταβατική περίοδος έως τις 25 Απριλίου 2026 για τις εισαγωγές ΥΦΑ, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 31η του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 833/2014 του Συμβουλίου⁽²⁾, και έως τις 17 Ιουνίου 2026 για το αέριο αγωγών.
- (15) Οι εισαγωγείς που έχουν συνάψει μακροπρόθεσμες συμβάσεις προμήθειας χρειάζονται πιθανώς περισσότερο χρόνο για να βρουν εναλλακτικές οδούς και πηγές εφοδιασμού απ' ό,τι οι εισαγωγείς που έχουν συνάψει βραχυπρόθεσμες συμβάσεις, διότι οι μακροπρόθεσμες συμβάσεις προμήθειας αφορούν συνήθως σημαντικά μεγαλύτερους όγκους σε βάθος χρόνου σε σύγκριση με τις βραχυπρόθεσμες συμβάσεις προμήθειας. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να θεσπιστεί μεταβατική περίοδος όσον αφορά την απαγόρευση των εισαγωγών αερίου για υφιστάμενες μακροπρόθεσμες συμβάσεις προμήθειας, ώστε να δοθεί επαρκής χρόνος στους κατόχους μακροπρόθεσμων συμβάσεων προμήθειας να διαφοροποιήσουν τον εφοδιασμό τους με εύτακτο τρόπο. Αν και το ΥΦΑ μπορεί να προέρχεται από ολόκληρο τον κόσμο και οι πελάτες ΥΦΑ συνήθως δεν αντιμετωπίζουν φυσικά εμπόδια όσον αφορά τη μετάβαση σε εναλλακτικούς προμηθευτές στην παγκόσμια αγορά ΥΦΑ, η διαφοροποίηση για τους πελάτες αερίου αγωγών, ιδίως σε χώρες χωρίς υποδομές ΥΦΑ, ενδέχεται να είναι πιο περίπλοκη. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να χορηγηθεί μεγαλύτερη μεταβατική περίοδος για τον εφοδιασμό με αέριο στο πλαίσιο υφιστάμενων μακροπρόθεσμων συμβάσεων προμήθειας που αφορούν αγωγούς.
- (16) Έχουν προκύψει συγκεκριμένες περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα κράτος που εξακολουθεί επί του παρόντος να προμηθεύεται ρωσικό αέριο αγωγών βάσει υφιστάμενων μακροπρόθεσμων συμβάσεων προμήθειας επηρεάζεται ιδιαίτερα από τις πρόσφατες αλλαγές στις οδούς εφοδιασμού από τη Ρωσική Ομοσπονδία, με τις οποίες καταργήθηκε η δυνατότητα εισαγωγής αερίου μέσω των εν λόγω οδών εφοδιασμού, λόγω των περιορισμένων ή ανύπαρκτων εναλλακτικών διαδρομών για τη μεταφορά αερίου βάσει σύμβασης. Προκειμένου να αντιμετωπισθεί αυτή η κατάσταση, οι προμηθευτές από άλλα κράτη μέλη διασφαλίζουν επί του παρόντος την παράδοση αερίου αγωγών βάσει βραχυπρόθεσμων συμβάσεων προμήθειας με προμηθευτές από τη Ρωσική Ομοσπονδία μέσω μη κορεσμένων σημείων διασύνδεσης. Λόγω αυτής της πολύ ειδικής κατάστασης και προκειμένου να τους δοθεί επαρκής χρόνος για την εξεύρεση νέων προμηθευτών, μεγαλύτερη μεταβατική περίοδος θα πρέπει επίσης να ισχύει για τις βραχυπρόθεσμες συμβάσεις προμήθειας με προμηθευτές από τη Ρωσική Ομοσπονδία οι οποίες χρησιμοποιούνται για να εφοδιάζονται τα περικλειστά κράτη που επηρεάζονται από τις αλλαγές στις οδούς εφοδιασμού για το ρωσικό αέριο.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 833/2014 του Συμβουλίου, της 31ης Ιουλίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (ΕΕ L 229 της 31.7.2014, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj>).

- (17) Μολονότι η εξαίρεση των υφιστάμενων «προϋπαρχουσών» συμβάσεων προμήθειας από την άμεση εφαρμογή της απαγόρευσης εισαγωγών ρωσικού αερίου φαίνεται δικαιολογημένη, μια τέτοια προσωρινή εξαίρεση δεν θα πρέπει να ισχύει για όλες τις συμβάσεις που συνήφθησαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού. Μάλιστα, η προσωρινή εξαίρεση όλων των υφιστάμενων συμβάσεων προμήθειας από την απαγόρευση θα μπορούσε να αποτελέσει κίνητρο για τους Ρώσους προμηθευτές να εκμεταλλευτούν το διάστημα που μεσολαβεί από τη δημοσίευση της πρότασης της Επιτροπής για τον παρόντα κανονισμό έως την έναρξη ισχύος της απαγόρευσης ώστε να αυξήσουν τον υπάρχοντα εφοδιασμό μέσω της σύναψης νέων συμβάσεων ή να αυξήσουν τον όγκο μέσω της μετατροπής υφιστάμενων συμβάσεων προμήθειας ή μέσω της χρήσης δυνατοτήτων ευελιξίας στο πλαίσιο των εν λόγω συμβάσεων. Προκειμένου να διασφαλιστεί η μείωση και όχι η αύξηση των εισαγωγών από τη Ρωσική Ομοσπονδία ως αποτέλεσμα της απαγόρευσης, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να επιβραβεύει τις εταιρείες για τη σύναψη νέων συμβάσεων εισαγωγής ρωσικού αερίου κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της δημοσίευσης της πρότασης της Επιτροπής για τον παρόντα κανονισμό και της έναρξης ισχύος της απαγόρευσης χορηγώντας τις επίσης μεταβατική περίοδο. Πράγματι, η δέσμευση των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων να καταργήσουν σταδιακά τον εφοδιασμό με ρωσικό αέριο είχε ήδη αναληφθεί τον Μάρτιο του 2022 και η Επιτροπή ανέπτυξε τη δέσμευση αυτή προτείνοντας τη στρατηγική REPowerEU, το σχέδιο REPowerEU και τον χάρτη πορείας REPowerEU. Συμβάσεις που συνήφθησαν μετά την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας πρότασης κανονισμού δεν ήταν πλέον σκόπιμο, το αργότερο από την ημερομηνία αυτή, να θεωρούνται «προϋπαρχουσες». Ως εκ τούτου, οι συμβάσεις που συνάπτονται μετά τις 17 Ιουνίου 2025 δεν θα πρέπει να επωφελούνται από τις έκτακτες μεταβατικές διατάξεις για τις υφιστάμενες βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συμβάσεις προμήθειας.
- (18) Προκειμένου να αποφευχθεί η αύξηση του όγκου των εισαγωγών που προβλέπονται στις υφιστάμενες συμβάσεις προμήθειας, οι τροποποιήσεις των υφιστάμενων συμβάσεων προμήθειας θα πρέπει να θεωρούνται νέες συμβάσεις για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού και οι αυξήσεις του όγκου των εισαγωγών με τη χρήση συμβατικών δυνατοτήτων ευελιξίας δεν θα πρέπει να επωφελούνται από τη μεταβατική περίοδο. Θα πρέπει να προβλεφθούν εξαίρεσεις για ορισμένες περιπτώσεις αναγκαίων τροποποιήσεων των υφιστάμενων συμβάσεων προμήθειας, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αυξάνουν τις συμβατικές ποσότητες ή το χρονοδιάγραμμα παράδοσης. Οι διακυμάνσεις των τιμών που προκύπτουν από την τιμαριθμική αναπροσαρμογή τους, η οποία προβλέπεται ήδη στις υφιστάμενες συμβάσεις προμήθειας, δεν συνιστούν τροποποίηση υφιστάμενων συμβάσεων προμήθειας.
- (19) Με τον παρόντα κανονισμό θεσπίζεται σαφής νομική απαγόρευση εισαγωγής ρωσικού φυσικού αερίου, η οποία συνιστά κυριαρχική πράξη της Ένωσης που εκφεύγει του ελέγχου των εισαγωγών αερίου και καθιστά παράνομες τις εισαγωγές φυσικού αερίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία, με άμεση νομική ισχύ και χωρίς διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών όσον αφορά την εφαρμογή της.
- (20) Σε αντίθεση με άλλα αγαθά, το φυσικό αέριο είναι ένα ομοιογενές εμπόρευμα που διατίθεται στο εμπόριο σε μεγάλες ποσότητες και συχνά μεταπωλείται πολλές φορές μεταξύ εμπόρων σε επίπεδο χονδρικής. Λαμβανομένων υπόψη της ιδιαίτερης πολυπλοκότητας του εντοπισμού της καταγωγής του φυσικού αερίου και του ενδεχομένου οι Ρώσοι προμηθευτές να επιδιώξουν να καταστρατηγήσουν τον παρόντα κανονισμό, για παράδειγμα με πωλήσεις μέσω μεσαζόντων, μεταφορών ή μεταφορών μέσω άλλων χωρών, στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να προβλεφθεί αποτελεσματικό πλαίσιο για την αποφυγή της καταστρατήγησης της απαγόρευσης. Ως εκ τούτου, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να προσδιορίζουν εάν οι προμήθειες φυσικού αερίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης μέσω καθεστώτων που δημιουργούνται για την καταστρατήγηση των κανόνων του παρόντος κανονισμού. Όταν προσδιορίζουν αν το φυσικό αέριο θα τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ένωση, οι τελωνειακές αρχές δεν θα πρέπει να στηρίζονται μόνον στις πληροφορίες που παρέχονται στην τελωνειακή διασάφηση, αλλά θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα, βάσει άλλων σχετικών πληροφοριών, να αξιολογούν, όπου το κρίνουν σκόπιμο, εάν ένα εμπόρευμα που εισέρχεται στην Ένωση προορίζεται πράγματι να τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να απαιτεί τον προσδιορισμό της χώρας παραγωγής και της αλυσίδας εφοδιασμού για το φυσικό αέριο που εισάγεται στην Ένωση.
- (21) Οι εισαγωγείς φυσικού αερίου θα πρέπει να υποχρεούνται να παρέχουν στις αρχές όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για να προσδιοριστεί η χώρα παραγωγής του φυσικού αερίου που εισάγεται στην Ένωση και για να καθοριστεί αν το εισαγόμενο αέριο υπόκειται στη γενική απαγόρευση ή σε μία από τις εξαιρέσεις της. Η έννοια της «καταγωγής» σύμφωνα με την τελωνειακή νομοθεσία της Ένωσης ενδέχεται να μην επιτρέπει πάντοτε τον προσδιορισμό της χώρας παραγωγής του εισαγόμενου αερίου, για παράδειγμα όταν το αέριο έχει υποστεί επεξεργασία (π.χ. υγροποίηση ή επαναεριοποίηση) μετά την έξοδο του από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Ως εκ τούτου, ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να καλύπτει περιπτώσεις στις οποίες η χώρα «καταγωγής» σύμφωνα με το τελωνειακό δίκαιο της Ένωσης διαφέρει από τη χώρα παραγωγής του αερίου και να προβλέπει μηχανισμό για την επαλήθευση του αν το φυσικό αέριο εξορύχθηκε ή υγροποιήθηκε στη Ρωσική Ομοσπονδία. Αέριο το οποίο, πριν από την εισαγωγή του στην Ένωση, εξήχθη από τη Ρωσική Ομοσπονδία, είτε με απευθείας εξαγωγή από τη Ρωσία στην Ένωση είτε με έμμεση εξαγωγή μέσω τρίτης χώρας, θα πρέπει, εκτός από την περίπτωση της διαμετακόμισης, να υπόκειται στην απαγόρευση.

- (22) Λόγω των ειδικών χαρακτηριστικών του αερίου αγωγών και του ΥΦΑ, και προκειμένου να καταστεί δυνατή η ομαλή διαδικασία επαλήθευσης της χώρας παραγωγής και των προϋποθέσεων για πιθανές προσωρινές εξαιρέσεις πριν από την είσοδο του αερίου στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, θα πρέπει να θεσπιστεί διαδικασία εκ των προτέρων αδειοδότησης. Ελλείψει αδειοδότησης, οι εισαγωγές θα πρέπει να απορρίπτονται. Οι αρχές αδειοδότησης και, κατά περίπτωση, οι τελωνειακές αρχές θα πρέπει να ενημερώνονται εκ των προτέρων σχετικά με τις προβλεπόμενες εισαγωγές στην Ένωση και θα πρέπει να τους παρέχονται οι πληροφορίες που είναι αναγκαίες για τον προσδιορισμό της χώρας παραγωγής και τον καθορισμό του αν πληρούνται οι προϋποθέσεις προσωρινής εξαίρεσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Παρότι οι αρχές αδειοδότησης θα πρέπει να επιδιώκουν την έκδοση άδειας εντός της περιόδου μεταξύ της υποβολής των πληροφοριών από τον εισαγωγέα και της σχεδιαζόμενης εισόδου στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, προκειμένου να διευκολυνθούν οι εισαγωγές αερίου στην Ένωση, θα πρέπει επίσης να μπορούν να αποφασίζουν σε μεταγενέστερο στάδιο, ιδίως σε περίπτωση που υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με τις παρασχεθείσες πληροφορίες. Η εκ των προτέρων αδειοδότηση δεν θα πρέπει να θίγει τις υφιστάμενες εξουσίες επιβολής των τελωνειακών αρχών. Οι εισαγωγές φυσικού αερίου από χώρες παραγωγής αερίου θα πρέπει να εξαιρούνται από την εν λόγω υποχρέωση εάν η Ένωση έχει εισαγάγει σημαντικές ποσότητες από τις εν λόγω χώρες στο παρελθόν και εάν οι εν λόγω χώρες είτε έχουν αποδείξει ότι δεν επιθυμούν να στηρίξουν τον ρωσικό τομέα αερίου με απαγόρευση της εισαγωγής ρωσικού αερίου ή με περιοριστικά μέτρα κατά ρωσικών υποδομών αερίου, ρωσικών εταιρειών αερίου ή προσώπων που διαχειρίζονται τέτοιες εταιρείες, είτε εάν οι εν λόγω χώρες δεν διαθέτουν τις αναγκαίες υποδομές για την εισαγωγή φυσικού αερίου μέσω αγωγών ή ΥΦΑ. Η Επιτροπή θα πρέπει να καταρτίσει κατάλογο των χωρών αυτών και να τον επικαιροποιεί αναλόγως.
- (23) Οι αρχές αδειοδότησης και, κατά περίπτωση, οι τελωνειακές αρχές θα πρέπει να είναι σε θέση να ζητούν όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την αξιολόγηση της νομιμότητας των εισαγωγών. Θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση να βασίζονται σε πληροφορίες από άλλες πηγές. Δεδομένου ότι οι συμβατικοί όροι που καθορίζουν τα στοιχεία που είναι συναφή για την αξιολόγηση είναι συχνά πολύπλοκοι, οι αρχές θα πρέπει να εξουσιοδοτούνται να ζητούν από τους εισαγωγείς λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις συμβάσεις, ακόμα και ολόκληρες τις συμβάσεις προμήθειας, όταν αυτό είναι αναγκαίο για να κατανοήσουν το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται ορισμένες ρήτρες ή παραπομπές σε άλλες συμβατικές διατάξεις. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να περιλαμβάνει κανόνες για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής προστασίας του επιχειρηματικού απορρήτου των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων.
- (24) Κατά την άσκηση των εξουσιών τους, οι αρχές αδειοδότησης και οι τελωνειακές αρχές θα πρέπει να δίνουν έμφαση στην επιβολή στα σημεία διασύνδεσης, στις εγκαταστάσεις ΥΦΑ ή στους αγωγούς διαμετακόμισης όπου ο κίνδυνος καταστρατήγησης είναι υψηλός. Στις μεταφορές πετρελαίου έχουν παρατηρηθεί πρακτικές χρήσης των λεγόμενων «σκιδών στόλων» για την καταστρατήγηση των περιοριστικών μέτρων που θα μπορούσαν να ενέχουν κινδύνους και για τις εισαγωγές ΥΦΑ, υπονομεύοντας τους στόχους του παρόντος κανονισμού. Σε στενή συνεργασία μεταξύ τους, οι αρχές θα πρέπει, όπου είναι αναγκαίο, να προσαρμόζουν τις προτεραιότητές τους όσον αφορά την επιβολή για την αντιμετώπιση πιθανών πρακτικών καταστρατήγησης που εντοπίζονται κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να παρακολουθεί διαρκώς τις ροές του ρωσικού φυσικού αερίου που διέρχεται μέσω τρίτων χωρών.
- (25) Ορισμένα τμήματα των ρωσικών υποδομών μεταφοράς αερίου συνδέονται άμεσα με την Ένωση και ορισμένοι αγωγοί διαμετακόμισης που συνδέουν τη Ρωσική Ομοσπονδία με την Ένωση διέρχονται από τρίτες χώρες χωρίς να διαθέτουν επί του παρόντος σημεία εισόδου μεταξύ της Ρωσικής Ομοσπονδίας και της Ένωσης. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να τεκμαίρεται ότι το φυσικό αέριο που εισάγεται στην Ένωση μέσω συνόρων, αγωγών διασύνδεσης ή σημείων διασύνδεσης μεταξύ της Ρωσικής Ομοσπονδίας και της Ένωσης, της Λευκορωσίας και της Ένωσης καθώς και το φυσικό αέριο που φθάνει μέσω αγωγών όπως ο TurkStream στο σημείο διασύνδεσης Strandzha 2 / Malkoclar κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Σε περίπτωση που υποστηρίζεται ότι το φυσικό αέριο που φθάνει σε αυτά τα σύνορα, τους αγωγούς διασύνδεσης ή τα σημεία διασύνδεσης υπάγεται σε καθεστώς «διαμετακόμισης» μέσω της Ρωσικής Ομοσπονδίας, θα πρέπει να εφαρμόζονται αυστηροί έλεγχοι. Η Ρωσική Ομοσπονδία είναι σημαντικός εξαγωγέας αερίου και δεν έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο ως χώρα διαμετακόμισης αερίου στο παρελθόν, εξαιτίας διαφόρων παραγόντων, όπως η έλλειψη υποδομών επαναεριοποίησης, η οργάνωση του εμπορίου αερίου στη Ρωσική Ομοσπονδία μέσω μονοπωλίου στις εξαγωγές μέσω αγωγών, τα επιχειρηματικά μοντέλα των ρωσικών εταιρειών αερίου που δεν βασίζονται στην οργάνωση των διαμετακομίσεων και η γεωγραφική θέση της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Ως εκ τούτου, και λαμβανομένων υπόψη των κινήτρων των Ρώσων προμηθευτών για παράκαμψη της απαγόρευσης των εισαγωγών, οι τελωνειακές αρχές θα πρέπει να αρνούνται την εισαγωγή ποσοτήτων φυσικού αερίου που εικάζεται ότι προέρχονται από διαμετακόμιση, εκτός εάν μπορούν να παρασχεθούν αδιαμφισβήτητα αποδεικτικά στοιχεία ότι το εν λόγω αέριο διήλθε από τη Ρωσική Ομοσπονδία και ότι η χώρα παραγωγής του δεν είναι η Ρωσική Ομοσπονδία. Τα εν λόγω αποδεικτικά στοιχεία θα πρέπει να παρέχονται στις αρχές αδειοδότησης εγκαίρως ώστε να καθιστούν δυνατή την ιχνηλασιμότητα του εισαγόμενου αερίου έως τον τόπο παραγωγής του και το αργότερο έναν μήνα πριν από την είσοδο στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης.
- (26) Το σημείο διασύνδεσης Strandzha 1 συνδέει την Ένωση με ένα σύστημα αγωγών που μεταφέρει όχι μόνο αέριο από τη Δημοκρατία του Αζερμπαϊτζάν ή τη Δημοκρατία της Τουρκίας, αλλά και σημαντικές ποσότητες αερίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να απαιτούνται αδιαμφισβήτητα αποδεικτικά στοιχεία ότι η χώρα παραγωγής δεν είναι η Ρωσική Ομοσπονδία και θα πρέπει να δίδεται επαρκής χρόνος επαλήθευσης στις αρχές ώστε να διασφαλίζουν ότι το αέριο που εισάγεται μέσω του σημείου διασύνδεσης Strandzha 1 δεν κατάγεται ούτε εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Σε περίπτωση που άλλα σημεία διασύνδεσης συνδεθούν, στο μέλλον, με συστήματα αγωγών που μεταφέρουν σημαντικούς όγκους ρωσικού αερίου, θα πρέπει να εφαρμόζεται το ίδιο πρότυπο ελέγχου.

- (27) Επιπλέον, σημαντικές ποσότητες φυσικού αερίου θα μπορούσαν επίσης να εισέλθουν στην Ένωση υπό καθεστώς «διαμετακόμισης». Δεδομένου ότι οι αυστηροί κανόνες παρακολούθησης για τις εισαγωγές αερίου, όπως η εκ των προτέρων αδειοδότηση, δεν ισχύουν για το αέριο που διέρχεται από την Ένωση υπό καθεστώς «διαμετακόμισης» ή αποθηκεύεται με κανόνες τελωνειακής αποταμίευσης, είναι σκόπιμο να προβλεφθούν ειδικές διασφαλίσεις με τη μορφή καθεστώτος παρακολούθησης της διαμετακόμισης, το οποίο θα επιτρέπει στις τελωνειακές αρχές να παρακολουθούν τις ροές αερίου υπό καθεστώς «διαμετακόμισης», ώστε να διασφαλίζεται ότι το φυσικό αέριο που διέρχεται από την Ένωση υπό καθεστώς «διαμετακόμισης» δεν τίθεται τελικά σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ένωση. Όταν οι φορείς εκμετάλλευσης αποθηκεύουν αέριο σε προσωρινή αποθήκευση ή υπό καθεστώς «διαμετακόμισης» ή τελωνειακής αποταμίευσης βάσει του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέτουν κατάλληλους μηχανισμούς παρακολούθησης και επιβολής για να διασφαλίζουν ότι η χρήση της ενωσιακής αποθήκευσης από τρίτες χώρες δεν θέτει σε κίνδυνο την εθνική ή περιφερειακή ασφάλεια του εφοδιασμού και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αποθήκευσης, και να παρέχουν σχετικές πληροφορίες στην Επιτροπή.
- (28) Σύμφωνα με την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας, οι αρχές αδειοδότησης, οι τελωνειακές αρχές, οι ρυθμιστικές αρχές, οι αρμόδιες αρχές, ο Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ACER) και η Επιτροπή θα πρέπει να συνεργάζονται για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κανονισμού και την ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών, ιδίως όσον αφορά την αξιολόγηση των προσωρινών εξαιρέσεων που επιτρέπουν τις εισαγωγές ρωσικού φυσικού αερίου μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού. Οι τελωνειακές αρχές, οι ρυθμιστικές αρχές, οι αρμόδιες αρχές και ο ACER θα πρέπει να διαθέτουν τα απαραίτητα εργαλεία και τις αναγκαίες βάσεις δεδομένων που καθιστούν δυνατή την ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρχών και μεταξύ αρχών σε διαφορετικά κράτη μέλη, εφόσον απαιτείται. Ο ACER θα πρέπει να συμβάλλει με την εμπειρογνώσια του στη διαδικασία παρακολούθησης της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Για να διευκολυνθεί η δημιουργία των αναγκαίων διαλειτουργικών κοινών συστημάτων πληροφοριών, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να διερευνήσουν τις δυνατότητες χρήσης του προϋπολογισμού που διατίθεται στο πλαίσιο του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1149 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁶⁾. Οι τελωνειακές αρχές θα πρέπει να ενημερώνουν τις ρυθμιστικές αρχές, τις αρμόδιες αρχές και την Επιτροπή σε μηνιαία βάση σχετικά με τα βασικά στοιχεία που αφορούν την εξέλιξη των εισαγωγών ρωσικού αερίου, όπως οι ποσότητες που εισάγονται στο πλαίσιο μακροπρόθεσμων ή βραχυπρόθεσμων συμβάσεων προμήθειας, τα σημεία εισόδου ή οι αντισυμβαλλόμενοι. Η Επιτροπή θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει τις εν λόγω πληροφορίες, κατά περίπτωση, στην έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της ανταλλαγής πληροφοριών και της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών και, κατά περίπτωση, να περιλαμβάνει συστάσεις για τη βελτίωση της εν λόγω ανταλλαγής πληροφοριών και της συνεργασίας στην εν λόγω έκθεση.
- (29) Η πείρα από τη σταδιακή κατάργηση του εφοδιασμού με ρωσικό αέριο μέσω της Ουκρανίας έχει δείξει ότι η καλή προετοιμασία και ο συντονισμός, σε πνεύμα αλληλεγγύης, μπορούν να αποτρέψουν τις διαταραχές της αγοράς ή τα προβλήματα ασφάλειας του εφοδιασμού που ενδέχεται να προκύψουν από την αλλαγή προμηθευτών αερίου. Για να προετοιμαστούν για την πλήρη κατάργηση του ρωσικού αερίου με συντονισμένο τρόπο και για να δοθεί στην αγορά επαρκής χρόνος για προσαρμογή στις σχετικές αλλαγές χωρίς να ανακύψει κίνδυνος για την ασφάλεια του εφοδιασμού με αέριο ή σημαντικός αντίκτυπος στις τιμές της ενέργειας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταρτίσουν εθνικά σχέδια διαφοροποίησης για το φυσικό αέριο και να τα υποβάλουν στην Επιτροπή έως την 1η Μαρτίου 2026. Τα εν λόγω σχέδια θα πρέπει να υπόκεινται στους κανόνες περί επαγγελματικού απορρήτου και να μην κοινοποιούνται χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του οικείου κράτους μέλους. Θα πρέπει να περιγράφουν τα μέτρα που σχεδιάζουν να λάβουν σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο για τη μείωση της ζήτησης, την προώθηση της παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας και τη διασφάλιση εναλλακτικού εφοδιασμού, καθώς και για τον εντοπισμό πιθανών τεχνικών, συμβατικών ή κανονιστικών φραγμών που ενδέχεται να περιπλέξουν τη διαδικασία διαφοροποίησης. Δεδομένου ότι η διαδικασία διαφοροποίησης ενδέχεται να απαιτεί συντονισμό των μέτρων σε εθνικό, περιφερειακό ή ενωσιακό επίπεδο, η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογεί τα εθνικά σχέδια διαφοροποίησης για το φυσικό αέριο και να έχει τη δυνατότητα έκδοσης συστάσεων ώστε να προτείνει προσαρμογές όπου απαιτείται.
- (30) Κατά την κατάρτιση των εθνικών σχεδίων διαφοροποίησης, η Επιτροπή θα πρέπει, με συντονισμένο τρόπο και σε πνεύμα αλληλεγγύης, να συνεργαστεί με τα κράτη μέλη, ιδίως στην κεντρική και νοτιοανατολική Ευρώπη, για τον προσδιορισμό εναλλακτικών παραδόσεων φυσικού αερίου. Εκτός από τη βελτίωση της ασφάλειας του εφοδιασμού, οι νέες προμήθειες θα μπορούσαν επίσης να αντισταθμίσουν την απώλεια εσόδων μέσω της χρήσης των υφιστάμενων υποδομών που χρησιμοποιούνταν προηγουμένως για τη μεταφορά ρωσικού αερίου.
- (31) Στη Διακήρυξη των Βερσαλλιών, οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων δεσμεύτηκαν να καταργήσουν σταδιακά τον εφοδιασμό όχι μόνο με φυσικό αέριο από τη Ρωσική Ομοσπονδία, αλλά και με άλλες πηγές ενέργειας, ιδίως πετρέλαιο. Η Ρωσική Ομοσπονδία έχει εφαρμόσει και στο εμπόριο πετρελαίου με την Ένωση παρόμοιες πρακτικές με εκείνες που εφαρμόζει στον τομέα του φυσικού αερίου, όπου έχει ιστορικό χρήσης του αερίου ως μέσου εξαναγκασμού και χειραγώγησης, το οποίο αποδεικνύεται, για παράδειγμα, από τις διακοπές του εφοδιασμού με πετρέλαιο στο παρελθόν. Οι υφιστάμενες σχέσεις εφοδιασμού με πετρέλαιο από τη Ρωσική Ομοσπονδία δημιουργούν εξαρτήσεις και κινδύνους για την ασφάλεια της Ένωσης. Ως εκ τούτου, προκειμένου να αποτραπεί η χρήση από τη Ρωσική Ομοσπονδία των εξαγωγών πετρελαίου προς την Ένωση ως εργαλείου εξαναγκασμού, είναι σημαντικό να προετοιμαστεί η έγκαιρη σταδιακή κατάργηση και των εισαγωγών πετρελαίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Παρότι εφαρμόζονται ήδη περιοριστικά μέτρα για να διασφαλιστεί η σταδιακή κατάργηση των εισαγωγών πετρελαίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία και οι εισαγωγές πετρελαίου έχουν μειωθεί σημαντικά, για να προχωρήσει κι άλλο η σταδιακή κατάργηση των εισαγωγών ρωσικού πετρελαίου ενδέχεται να χρειαστούν συγκεκριμένα προπαρασκευαστικά μέτρα και συντονισμός με τις γειτονικές χώρες.

⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1149 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για τη θέσπιση του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας (ΕΕ L 251 της 15.7.2021, σ. 94, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1149/oj>).

- (32) Επομένως, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να καταρτίσουν εθνικά σχέδια διαφοροποίησης για το αργό πετρέλαιο και τα προϊόντα πετρελαίου, τα οποία θα πρέπει να περιλαμβάνουν μέτρα που θα εφαρμόζονται και θα σχεδιάζονται σε εθνικό επίπεδο για τη διασφάλιση της διαφάνειας και της ιχνηλασιμότητας των εισαγωγών πετρελαίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Η Επιτροπή θα πρέπει να παρέχει συστάσεις σχετικά με τα εν λόγω σχέδια. Τα σχέδια θα πρέπει να υπόκεινται στους κανόνες περί επαγγελματικού απορρήτου και να μην κοινοποιούνται χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του οικείου κράτους μέλους. Η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει να αντιμετωπίζει το πρόβλημα της χρήσης των λεγόμενων «κιωδών στόλων» για την καταστράτηγηση των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης για το πετρέλαιο, ιδίως συνεχίζοντας τις δράσεις που καθορίστηκαν στον χάρτη πορείας REPowerEU.
- (33) Η πείρα που αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια της κρίσης αερίου του 2022 και του 2023 έδειξε ότι η ύπαρξη λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση του εφοδιασμού και τις πιθανές εξαρτήσεις όσον αφορά τον εφοδιασμό είναι ζωτικής σημασίας για την παρακολούθηση του εφοδιασμού με αέριο στην Ένωση. Επομένως, οι εισαγωγείς ρωσικού αερίου που κάνουν χρήση των μεταβατικών περιόδων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να υποβάλλουν στην Επιτροπή όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την αξιολόγηση των πιθανών κινδύνων για το εμπόριο αερίου. Στις πληροφορίες αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνονται βασικές παράμετροι, ή ακόμη και ολόκληρα αποσπάσματα, των σχετικών συμβάσεων προμήθειας αερίου, εξαιρουμένων των πληροφοριών για τις τιμές, όταν αυτό είναι αναγκαίο για την κατανόηση του πλαισίου στο οποίο εντάσσονται ορισμένες ρήτρες ή ορισμένες παραπομπές που γίνονται εντός της σύμβασης σε άλλες διατάξεις. Κατά την παρακολούθηση του εφοδιασμού με αέριο στην Ένωση, η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τις πληροφορίες σχετικά με τις εισαγωγές που παρέχονται από τις τελωνειακές αρχές και τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στα εθνικά σχέδια διαφοροποίησης. Η Επιτροπή θα πρέπει να ενημερώνει τακτικά τη συντονιστική ομάδα για το φυσικό αέριο η οποία συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1938 σχετικά με τη διαδικασία σταδιακής κατάργησης σε επίπεδο Ένωσης και να υποβάλλει ετήσια έκθεση σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση του ρωσικού αερίου, η οποία μπορεί να συνοδεύεται από ειδικές συστάσεις και δράσεις της Ένωσης για την επιτάχυνση της διαδικασίας σταδιακής κατάργησης.
- (34) Τα κράτη μέλη και η Ένωση θα πρέπει να συνεργάζονται στενά για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, μεταξύ άλλων σε σχέση με πιθανές διαδικασίες επίλυσης διαφορών. Στους κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 1219/2012 (7) και (ΕΕ) αριθ. 912/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (8) περιέχονται, κατά περίπτωση, περαιτέρω λεπτομέρειες αναφορικά με τη συνεργασία και την κατανομή των χρηματοδοτικών αρμοδιοτήτων μεταξύ των κρατών μελών και της Ένωσης όσον αφορά πιθανές υποθέσεις επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτή και κράτους που σχετίζονται με τον παρόντα κανονισμό.
- (35) Δεδομένης της πρόσφατης πρακτικής της Ρωσικής Ομοσπονδίας να τροποποιεί μονομερώς και να παρεμποδίζει συμφωνημένες δικαστικές και διαιτητικές διαδικασίες, ούτε τα θιγόμενα πρόσωπα ούτε η Ένωση και τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνα για τυχόν δικαστικές, διαιτητικές ή άλλες αποφάσεις που εκδίδονται στο πλαίσιο παρόντων διαδικασιών κατά των οποίων δεν είναι δυνατή η πρόσβαση σε ένδικο μέσο στο πλαίσιο της σχετικής δικαιοδοσίας.
- (36) Η Ένωση έχει δημιουργήσει ένα στιβαρό νομικό πλαίσιο για την εξασφάλιση του εφοδιασμού με αέριο ανά πάσα στιγμή και για την αντιμετώπιση πιθανών κρίσεων εφοδιασμού με συντονισμένο τρόπο, το οποίο περιλαμβάνει την υποχρέωση των κρατών μελών να παρέχουν αποτελεσματική και επιχειρησιακή αλληλεγγύη σε γειτονικές χώρες που έχουν ανάγκη από αέριο. Η Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθεί συνεχώς την εξέλιξη των κινδύνων της αγοράς για τον εφοδιασμό με αέριο που προκύπτουν από το εμπόριο αερίου με τη Ρωσική Ομοσπονδία σε ενωσιακό και περιφερειακό επίπεδο και σε επίπεδο κρατών μελών. Σε περίπτωση αιφνιδίων και σημαντικών εξελίξεων που απειλούν σοβαρά την ασφάλεια εφοδιασμού ενός ή περισσότερων κρατών μελών, και μετά την κήρυξη κατάστασης έκτακτης ανάγκης σύμφωνα με το άρθρο 11 ή 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938, ενδείκνυται να εξουσιοδοτηθεί η Επιτροπή να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα έκτακτης ανάγκης εκδίδοντας απόφαση σχετικά με τις απαγορεύσεις των εισαγωγών φυσικού αερίου ή ΥΦΑ που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη. Σε μια τέτοια περίπτωση, η Επιτροπή θα πρέπει να είναι επίσης σε θέση να αναστέλλει την απαίτηση εκ των προτέρων αδειοδότησης για την είσοδο στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, προκειμένου να διευκολύνει τις πρόσθετες εισαγωγές σε σύντομο χρονικό διάστημα. Κάθε τέτοια αναστολή εκ μέρους της Επιτροπής θα πρέπει να είναι χρονικά περιορισμένη και να μην χορηγείται για περισσότερες από 4 εβδομάδες κάθε φορά, θα πρέπει δε να ανανεώνεται μόνον εάν εξακολουθούν να ισχύουν οι όροι για την κατάσταση έκτακτης ανάγκης σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938. Η εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής θα πρέπει να επιβάλλει τους αναγκαίους πρόσθετους όρους, ώστε να διασφαλίζεται ότι κάθε τέτοια αναστολή περιορίζεται αυστηρά στα αναγκαία όρια για την αντιμετώπιση της απειλής, και θα πρέπει να επιτρέπει μόνο βραχυπρόθεσμες συμβάσεις. Η Επιτροπή θα πρέπει να ενημερώνει τη συντονιστική ομάδα για το φυσικό αέριο και να υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στην οποία θα αιτιολογεί την αναστολή και τυχόν παράτασή της, θα πρέπει δε να παρακολουθεί στενά την εφαρμογή κάθε τέτοιας προσωρινής αναστολής.

(7) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1219/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, που αφορά τη θέσπιση μεταβατικών ρυθμίσεων στο πλαίσιο διμερών επενδυτικών συμφωνιών μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών (ΕΕ L 351 της 20.12.2012, σ. 40, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1219/oj>).

(8) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 912/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, για τη θέσπιση πλαισίου διαχείρισης της χρηματοδοτικής ευθύνης σε σχέση με δικαστήρια επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτή και κράτους που συστήνονται βάσει διεθνών συμφωνιών στις οποίες η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος (ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 121, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/912/oj>).

- (37) Προκειμένου να αποφευχθεί η «άγρα αρμόδιας δικαιοδοσίας» όσον αφορά τις κυρώσεις και να διασφαλιστεί η συνεπής εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν εναρμονισμένους κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις για παραβάσεις του παρόντος κανονισμού. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι παραβάσεις του παρόντος κανονισμού θα μπορούσαν επίσης να συνιστούν παράβαση και άλλης ενωσιακής νομοθεσίας, στενά συνδεδεμένης με τις απαγορεύσεις και τις υποχρεώσεις του παρόντος κανονισμού, όπως η τελωνειακή νομοθεσία, τα περιοριστικά μέτρα ή ο κανονισμός (ΕΕ) 2017/1938, η επιβολή κυρώσεων δεν θα πρέπει να οδηγεί σε παραβίαση της αρχής «ου δις επ' αυτώ», σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη δυνατότητα επιβολής ποινικών κυρώσεων βάσει του εθνικού δικαίου.
- (38) Τα μέτρα που θεσπίζονται με τον παρόντα κανονισμό αποτυπώνουν πλήρως την αρχή της ενεργειακής αλληλεγγύης. Πράγματι, το επίπεδο έκθεσης στις εισαγωγές ρωσικού αερίου διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών, ενώ πολλά κράτη μέλη έχουν ήδη λάβει μέτρα για τη σταδιακή κατάργηση του ρωσικού αερίου. Με τον παρόντα κανονισμό θα διασφαλιστεί μια εναρμονισμένη προσέγγιση σε επίπεδο Ένωσης για τη σταδιακή κατάργηση του ρωσικού αερίου, ενώ παράλληλα θα διατηρηθεί η αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών.
- (39) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη με συντονισμένο τρόπο και χωρίς να προκύπτει κίνδυνος κατακεραματισμού της αγοράς, μπορούν όμως να επιτευχθούν καλύτερα και αποτελεσματικότερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας η οποία ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.
- (40) Λόγω της σημασίας που έχει για την Ένωση η προώθηση της σταδιακής κατάργησης της περαιτέρω οικονομικής εξάρτησης της Ένωσης από τις εισαγωγές αερίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία χωρίς καθυστέρηση, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Οι συμμετέχοντες στην αγορά είχαν στη διάθεσή τους αρκετό χρόνο για να προσαρμόσουν το χαρτοφυλάκιο εφοδιασμού τους μετά τη Διακήρυξη των Βερσαλλιών του Μαρτίου του 2022 και την έγκριση της πρότασης για τον παρόντα κανονισμό στις 17 Ιουνίου 2025. Ωστόσο, κρίνεται σκόπιμο να προβλεφθεί μεταβατική περίοδος που θα επιτρέψει στους προμηθευτές αερίου που δεν έχουν ακόμη προσαρμόσει τις στρατηγικές εφοδιασμού τους να προβούν στις αναγκαίες ρυθμίσεις ούτως ώστε να συμμορφωθούν με τον παρόντα κανονισμό. Ως εκ τούτου, η απαγόρευση εισαγωγής αερίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία θα πρέπει να εφαρμόζεται από τις 18 Μαρτίου 2026. Για να μπορούν οι εισαγωγείς με υφιστάμενες συμβάσεις προμήθειας και οι εισαγωγείς που συνάπτουν νέες συμβάσεις να λαμβάνουν την αναγκαία εκ των προτέρων αδειοδότηση εγκαίρως και χωρίς να διαταραχθούν οι προγραμματισμένες εισαγωγές αερίου, οι διάφορες διαδικασίες αδειοδότησης που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να εφαρμόζονται προτού τεθεί σε εφαρμογή η απαγόρευση των εισαγωγών αερίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Ο παρών κανονισμός παρέχει ένα πλαίσιο για την εξάλειψη της εναπομένουσας έκθεσης της Ένωσης στους σημαντικούς κινδύνους για το εμπόριο και την ασφάλεια του εφοδιασμού, που προκύπτουν από το εμπόριο φυσικού αερίου με τη Ρωσική Ομοσπονδία, και για την προετοιμασία της αποτελεσματικής και έγκαιρης σταδιακής κατάργησης των εισαγωγών πετρελαίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία, καθορίζοντας:

- α) τη σταδιακή απαγόρευση των εισαγωγών φυσικού αερίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία·
- β) κανόνες για την εφαρμογή και παρακολούθηση της εν λόγω απαγόρευσης, καθώς και για τη σταδιακή κατάργηση των εισαγωγών πετρελαίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία· και
- γ) διατάξεις για την καλύτερη αξιολόγηση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού στην Ένωση.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «φυσικό αέριο»: αέριο όπως αναφέρεται στους κωδικούς 2711 11 00 και 2711 21 00 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας (ΣΟ)·
- 2) «ΥΦΑ»: υγροποιημένο φυσικό αέριο όπως αναφέρεται στον κωδικό ΣΟ 2711 11 00·

- 3) «φυσικό αέριο σε αεριώδη κατάσταση»: φυσικό αέριο όπως αναφέρεται στον κωδικό ΣΟ 2711 21 00·
- 4) «μείγματα»: μείγματα ποσοτήτων ΥΦΑ από διαφορετικές χώρες καταγωγής·
- 5) «μακροπρόθεσμη σύμβαση προμήθειας»: σύμβαση προμήθειας φυσικού αερίου, εξαιρουμένων παραγώγων του φυσικού αερίου, της οποίας η διάρκεια υπερβαίνει το ένα έτος·
- 6) «βραχυπρόθεσμη σύμβαση προμήθειας»: σύμβαση προμήθειας φυσικού αερίου, εξαιρουμένων παραγώγων του φυσικού αερίου, της οποίας η διάρκεια δεν υπερβαίνει το ένα έτος·
- 7) «περικλειστο κράτος»: χώρα που περιβάλλεται εξ ολοκλήρου από ξηρά και δεν έχει άμεση πρόσβαση στη θάλασσα·
- 8) «εισαγωγή»: η θέση εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία, κατά την έννοια του άρθρου 201 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*) («ενωσιακός τελωνειακός κώδικας»)·
- 9) «εισαγωγέας»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι ο διασφαριστής όπως ορίζεται στο άρθρο 5 σημείο 15) του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα στη σχετική τελωνειακή διασάφηση, ή φυσικό ή νομικό πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων των συνδεδεμένων επιχειρήσεων, που φέρνει εμπορεύματα στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης ή διαθέτει εμπορεύματα με άλλον τρόπο στην αγορά της Ένωσης·
- 10) «συνδεδεμένες επιχειρήσεις»: συνδεδεμένες επιχειρήσεις όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 12) της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (10)·
- 11) «τελωνειακή αρχή»: τελωνειακή αρχή όπως ορίζεται στο άρθρο 5 σημείο 1) του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα·
- 12) «αρχή αδειοδότησης»: η αρχή που είναι αρμόδια να εξετάζει τα αιτήματα αδειοδότησης που υποβάλλονται δυνάμει του άρθρου 5·
- 13) «αρμόδια αρχή»: αρμόδια αρχή όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 7) του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938·
- 14) «ρυθμιστική αρχή»: ρυθμιστική αρχή όπως ορίζεται δυνάμει του άρθρου 76 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (11)·
- 15) «έλεγχος»: έλεγχος όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 55) της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788·
- 16) «σημείο διασύνδεσης»: σημείο διασύνδεσης όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 63) της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788·
- 17) «αγωγός διασύνδεσης»: αγωγός διασύνδεσης όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 39) της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788·
- 18) «σημείο εισόδου»: σημείο εισόδου όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 61) της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788·
- 19) «σημείο εξόδου»: σημείο εξόδου όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 62) της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788·
- 20) «σημείο παράδοσης»: η φυσική ή εικονική τοποθεσία που προσδιορίζεται σε σύμβαση προμήθειας αερίου, στην οποία πρόκειται να παραδοθεί το φυσικό αέριο από πωλητή και να παραληφθεί από αγοραστή·
- 21) «συμβατικές ποσότητες»: οι ποσότητες φυσικού αερίου που υποχρεούται να αγοράσει αγοραστής και υποχρεούται να παράσχει πωλητής, όπως καθορίζονται στην αρχική σύμβαση προμήθειας, αλλά εξαιρουμένων των ποσοτήτων που προκύπτουν από συμβατικές διατάξεις οι οποίες προβλέπουν μεταβολές των ποσοτήτων στις ποσότητες βάσης, όπως στρογγυλοποιημένες ποσότητες, κλασματικές ποσότητες, ποσότητες προσαρμοσμένες προς τα πάνω ή άλλες ογκομετρικές τροποποιήσεις σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, εκτός από τις ποσότητες αναπλήρωσης των οποίων το τίμημα καταβλήθηκε πριν από τις 17 Ιουνίου 2025·

(*) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 269 της 10.10.2013, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj>).

(10) Οδηγία 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 182 της 29.6.2013, σ. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj>).

(11) Οδηγία (ΕΕ) 2024/1788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με κοινούς κανόνες για τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμων αερίων, φυσικού αερίου και υδρογόνου, και με την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 και την κατάργηση της οδηγίας 2009/73/ΕΚ (ΕΕ L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

- 22) «στρογγυλοποιημένες ποσότητες»: οι ποσότητες φυσικού αερίου που προστίθενται στην ετήσια συμβατική ποσότητα για ένα δεδομένο έτος, ώστε το τελευταίο φορτίο να στρογγυλοποιηθεί σε ολόκληρο φορτίο·
- 23) «κλασματικές ποσότητες»: οι ποσότητες φυσικού αερίου που μεταφέρονται στα επόμενα συμβατικά έτη, εάν η ποσότητα που έχει παραδοθεί κατά τη διάρκεια ενός έτους είναι είτε μεγαλύτερη είτε μικρότερη από την προσαρμοσμένη ετήσια συμβατική ποσότητα μετά τις προσαρμογές· οι ποσότητες αυτές μπορεί να είναι είτε θετικές είτε αρνητικές·
- 24) «ποσότητες προσαρμοσμένες προς τα πάνω»: ποσότητες φυσικού αερίου που πρόκειται να προστεθούν προαιρετικά στην ετήσια συμβατική ποσότητα με βάση τις συμβάσεις προμήθειας κατά τη διακριτική ευχέρεια μέρους της σύμβασης προμήθειας·
- 25) «ποσότητες αναπλήρωσης των οποίων το τίμημα έχει καταβληθεί»: οι ποσότητες φυσικού αερίου τις οποίες ο αγοραστής δικαιούται ή υποχρεούται να παραλάβει και να πληρώσει σε μεταγενέστερες περιόδους, σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτήσεις πληρωμής σε περίπτωση μη παραλαβής και προκειμένου να αναπληρωθεί τυχόν έλλειμμα στις συμβατικές ποσότητες οι οποίες δεν παραλήφθηκαν σε προηγούμενες περιόδους, όπως προβλέπεται σε μακροπρόθεσμη σύμβαση προμήθειας·
- 26) «χρονοδιάγραμμα παράδοσης»: το χρονοδιάγραμμα ή το πρόγραμμα που συμφωνείται μεταξύ των μερών μιας σύμβασης προμήθειας φυσικού αερίου, στο οποίο προσδιορίζονται οι ποσότητες αερίου που πρέπει να παραδοθούν από πωλητή και να παραληφθούν από αγοραστή σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα, συμπεριλαμβανομένων του χρόνου, της τοποθεσίας και των όρων παράδοσης, όπως καθορίζονται σε σύμβαση προμήθειας ή σε οποιεσδήποτε σχετικές επιχειρησιακές διαδικασίες·
- 27) «ορισμός»: ο ορισμός όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 8) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹²⁾·
- 28) «πετρέλαιο»: αργό πετρέλαιο, αποστάγματα φυσικού αερίου, προϊόντα εφοδιασμού διυλιστηρίων, πρόσθετα και οξυγονούχες ενώσεις, και άλλοι υδρογονάνθρακες και προϊόντα πετρελαίου που υπάγονται στους κωδικούς ΣΟ 2709 και 2710·
- 29) «χώρα παραγωγής»: η χώρα στην οποία εξορύσσεται το φυσικό αέριο, ανεξάρτητα από το αν το εν λόγω φυσικό αέριο στη συνέχεια υγροποιήθηκε ή επαναεριοποιήθηκε σε άλλη χώρα· όταν φυσικό αέριο που εξορύσσεται σε χώρες εκτός της Ρωσικής Ομοσπονδίας υγροποιείται ή επαναεριοποιείται στη Ρωσική Ομοσπονδία, η Ρωσική Ομοσπονδία θεωρείται ότι είναι η χώρα παραγωγής·

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΡΩΣΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Άρθρο 3

Απαγόρευση των εισαγωγών φυσικού αερίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία

1. Απαγορεύεται η εισαγωγή μέσω αγωγών φυσικού αερίου σε αεριώδη κατάσταση («αέριο αγωγών») που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία, εκτός εάν εφαρμόζεται μία από τις προσωρινές εξαιρέσεις του άρθρου 4.
2. Απαγορεύεται η εισαγωγή ΥΦΑ που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή που λαμβάνεται από φυσικό αέριο σε αεριώδη μορφή που εξορύσσεται στη Ρωσική Ομοσπονδία, εκτός εάν εφαρμόζεται μία από τις προσωρινές εξαιρέσεις του άρθρου 4. Η απαγόρευση αυτή ισχύει επίσης για το ΥΦΑ που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή που λαμβάνεται από φυσικό αέριο σε αεριώδη μορφή που εξορύσσεται στη Ρωσική Ομοσπονδία και περιέχεται σε μείγματα.

Άρθρο 4

Προσωρινή εξαίρεση για τις υφιστάμενες συμβάσεις προμήθειας

1. Η απαγόρευση δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 1 εφαρμόζεται από τις 17 Ιουνίου 2026 και η απαγόρευση δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 2 εφαρμόζεται από τις 25 Απριλίου 2026, εφόσον μπορεί να αποδειχθεί στις αρχές αδειοδότησης ότι οι σχετικές εισαγωγές διεξάγονται στο πλαίσιο βραχυπρόθεσμης σύμβασης προμήθειας, η οποία συνήφθη πριν από τις 17 Ιουνίου 2025 και δεν τροποποιήθηκε στη συνέχεια, εκτός εάν η τροποποίηση καλύπτεται από την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.

⁽¹²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1789 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμου αερίου, φυσικού αερίου και υδρογόνου, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1227/2011, (ΕΕ) 2017/1938, (ΕΕ) 2019/942 και (ΕΕ) 2022/869 και της απόφασης (ΕΕ) 2017/684 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 715/2009 (ΕΕ L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>).

2. Η απαγόρευση δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού εφαρμόζεται από τις 30 Σεπτεμβρίου 2027, εφόσον μπορεί να αποδειχθεί στις αρχές αδειοδότησης ότι οι σχετικές εισαγωγές διεξάγονται στο πλαίσιο μακροπρόθεσμης σύμβασης προμήθειας που συνήφθη πριν από τις 17 Ιουνίου 2025 και δεν τροποποιήθηκε στη συνέχεια, εκτός εάν η τροποποίηση καλύπτεται από την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.

Όταν η Επιτροπή εντοπίζει κίνδυνο, τουτέστιν ότι ένα κράτος μέλος μπορεί να μην επιτύχει τον στόχο πλήρωσης υπόγειας αποθήκευσης για το 2027 δυνάμει του άρθρου 6α του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις για τον κίνδυνο μη επίτευξης του στόχου, επιβεβαιώνει τον εν λόγω κίνδυνο με εκτελεστική απόφαση το αργότερο έως τις 15 Σεπτεμβρίου 2027.

Όταν η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστική απόφαση δυνάμει του δευτέρου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, η απαγόρευση δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού εφαρμόζεται μόνο από την 1η Νοεμβρίου 2027 στο εν λόγω κράτος μέλος, εφόσον μπορεί να αποδειχθεί στις αρχές αδειοδότησης ότι οι σχετικές εισαγωγές διεξάγονται στο πλαίσιο μακροπρόθεσμης σύμβασης προμήθειας όπως αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου. Η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και τη συντονιστική ομάδα για το φυσικό αέριο που συστάθηκε με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 για την εκτελεστική της απόφαση χωρίς καθυστέρηση.

3. Η απαγόρευση δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 2 εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2027, εφόσον μπορεί να αποδειχθεί στις αρχές αδειοδότησης ότι οι σχετικές εισαγωγές διεξάγονται στο πλαίσιο μακροπρόθεσμης σύμβασης προμήθειας που συνήφθη πριν από τις 17 Ιουνίου 2025 και δεν τροποποιήθηκε στη συνέχεια, εκτός εάν η τροποποίηση καλύπτεται από την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.

4. Η απαγόρευση δυνάμει του άρθρου 3 εφαρμόζεται από τις 30 Σεπτεμβρίου 2027 ή, εάν η Επιτροπή έχει εκδώσει εκτελεστική απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, από την 1η Νοεμβρίου 2027, εφόσον μπορεί να αποδειχθεί στις αρχές αδειοδότησης:

α) ότι οι σχετικές εισαγωγές διεξάγονται στο πλαίσιο βραχυπρόθεσμης σύμβασης προμήθειας με παράδοση σε περικλειστο κράτος, η οποία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση μακροπρόθεσμης σύμβασης προμήθειας βάσει του στοιχείου β) και

β) ότι υφίσταται μακροπρόθεσμη σύμβαση προμήθειας με παράδοση σε περικλειστο κράτος για την εισαγωγή αερίου αγωγών:

i) η οποία συνήφθη πριν από τις 17 Ιουνίου 2025 και δεν τροποποιήθηκε στη συνέχεια, εκτός εάν η τροποποίηση καλύπτεται από την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου·

ii) η οποία αφορά εφοδιασμό με αέριο που καταγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία· και

iii) στο πλαίσιο της οποίας η παράδοση στο αρχικό σημείο παράδοσης στα σύνορα μεταξύ της Ένωσης και τρίτης χώρας δεν μπορεί πλέον να πραγματοποιηθεί.

5. Οι προσωρινές εξαιρέσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1, 2, 3 και 4 εφαρμόζονται επίσης στις υφιστάμενες συμβάσεις προμήθειας που τροποποιούνται ως ακολούθως:

α) μείωση των συμβατικών ποσοτήτων·

β) μείωση των τιμών και των τελών·

γ) τροποποίηση των ρητρών εμπιστευτικότητας·

δ) τροποποίηση των επιχειρησιακών διαδικασιών, όπως οι διαδικασίες επικοινωνίας·

ε) αλλαγές των διευθύνσεων των συμβαλλομένων μερών·

στ) μεταβιβάσεις συμβατικών υποχρεώσεων μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων·

ζ) αλλαγές που απαιτούνται από δικαστικές διαδικασίες ή διαδικασίες διαιτησίας· ή

η) για τα περικλειστα κράτη, αλλαγές μεταξύ των εθνικών σημείων παράδοσης.

6. Οι ποσότητες των εισαγωγών που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2, 3 και 4 δεν υπερβαίνουν τις συμβατικές ποσότητες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Άρθρο 5

Εκ των προτέρων αδειοδότηση εισαγωγών και υποβολή σχετικών πληροφοριών

1. Όταν ζητείται προσωρινή εξαίρεση δυνάμει του άρθρου 4, οι εισαγωγές υπόκεινται σε εκ των προτέρων αδειοδότηση. Παρέχονται στις αρχές αδειοδότησης όλες οι πληροφορίες που είναι αναγκαίες για να αξιολογηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 4.
2. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν τουλάχιστον:
 - α) την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης προμήθειας φυσικού αερίου·
 - β) τη διάρκεια της σύμβασης προμήθειας φυσικού αερίου·
 - γ) τις συμβατικές ποσότητες, συμπεριλαμβανομένων όλων των δικαιωμάτων ευελιξίας προς τα πάνω ή προς τα κάτω·
 - δ) την ταυτότητα των μερών της σύμβασης προμήθειας αερίου, συμπεριλαμβανομένου, για τα μέρη που είναι καταχωρισμένα στην ΕΕ, του αριθμού καταχώρισης και αναγνώρισης οικονομικού φορέα (EORI)·
 - ε) για τις εισαγωγές ΥΦΑ, τον τόπο υγροποίησης και τον λιμένα πρώτης φόρτωσης·
 - στ) στην περίπτωση μειγμάτων, έγγραφα τεκμηρίωσης που αποδεικνύουν τις ποσότητες φυσικού αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία και τις ποσότητες φυσικού αερίου από άλλες χώρες καταγωγής που περιέχεται στο μείγμα και πληροφορίες που προσδιορίζουν τη διαδικασία ανάμιξης·
 - ζ) τα σημεία παράδοσης, συμπεριλαμβανομένων πιθανών δυνατοτήτων ευελιξίας όσον αφορά το σημείο παράδοσης· και
 - η) κάθε τροποποίηση της σύμβασης προμήθειας αερίου, με αναφορά του περιεχομένου και της ημερομηνίας της τροποποίησης, με εξαίρεση τις τροποποιήσεις που αφορούν αποκλειστικά την τιμή του αερίου.

Όταν ζητείται προσωρινή εξαίρεση βάσει του άρθρου 4 και η τιμή του φυσικού αερίου έχει τροποποιηθεί στις 17 Ιουνίου 2025 ή αργότερα, οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με την τροποποίηση της τιμής.

Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 υποβάλλονται στην αρχή αδειοδότησης το αργότερο έναν μήνα πριν από την είσοδο του φυσικού αερίου στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης. Η ίδια προθεσμία εφαρμόζεται για τα μείγματα που περιέχουν φυσικό αέριο που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία.

3. Οι εισαγωγές φυσικού αερίου του οποίου η χώρα παραγωγής δεν είναι η Ρωσική Ομοσπονδία, υπόκεινται σε εκ των προτέρων αδειοδότηση, εκτός εάν οι εν λόγω εισαγωγές εμπίπτουν στην παράγραφο 4. Στις αρχές αδειοδότησης του κράτους μέλους στο οποίο πρόκειται να τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία το φυσικό αέριο παρέχονται όλες οι πληροφορίες που είναι αναγκαίες για τον προσδιορισμό της χώρας παραγωγής του εν λόγω φυσικού αερίου, το αργότερο 5 εργάσιμες ημέρες πριν από την είσοδό του στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης.
4. Εφαρμόζεται εξαίρεση από την εκ των προτέρων αδειοδότηση που ορίζεται στην παράγραφο 3 όταν το φυσικό αέριο εισάγεται από χώρα η οποία παράγει φυσικό αέριο και εξήγαγε πάνω από 5 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα φυσικού αερίου στην Ένωση το 2024 και:
 - α) έχει απαγορεύσει την εισαγωγή φυσικού αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή εφαρμόζει άλλα περιοριστικά μέτρα σχετικά με το εν λόγω αέριο· ή
 - β) δεν διαθέτει υποδομή αερίου που να της επιτρέπει την εισαγωγή ΥΦΑ ή αερίου αγωγών.

Το αργότερο 5 εργάσιμες ημέρες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή καταρτίζει, με εκτελεστική απόφαση, τον κατάλογο των χωρών που πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.

Η Επιτροπή παρακολουθεί εάν εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου και επικαιροποιεί τον κατάλογο αναλόγως και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση με βάση τις πληροφορίες που παρέχουν οι αρχές αδειοδότησης, και, κατά περίπτωση, οι τελωνειακές αρχές και τα όργανα της Ένωσης δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 2.

Η Επιτροπή μπορεί, με εκτελεστική απόφαση, να ανακαλέσει την εξαίρεση από την υποχρέωση εκ των προτέρων αδειοδότησης που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου εάν οι αρχές αδειοδότησης, και, κατά περίπτωση, οι τελωνειακές αρχές εντοπίσουν μία ή περισσότερες περιπτώσεις καταστρατήγησης των απαγορεύσεων που καθορίζονται στο άρθρο 3 από εξαγωγείς από χώρα που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου ή εάν η Επιτροπή έχει λόγους να υποθέτει ότι οι αρχές των χωρών εξαγωγής δεν παρεμβαίνουν κατάλληλα κατά των πρακτικών καταστρατήγησης.

5. Οι αρχές αδειοδότησης, και, κατά περίπτωση, οι τελωνειακές αρχές ή άλλες αρχές που συμμετέχουν στην παρακολούθηση και αναφέρονται στα άρθρα 6 και 7 μπορούν, όταν κρίνουν ότι οι παρασχεθείσες στο πλαίσιο της εκ των προτέρων αδειοδότησης πληροφορίες είναι ανεπαρκείς για να αξιολογηθεί αν πρέπει να χορηγηθεί εκ των προτέρων αδειοδότηση, να ζητούν λεπτομερέστερες πληροφορίες. Μπορούν επίσης να βασίζονται σε πληροφορίες από άλλες πηγές. Οι αρχές αδειοδότησης μπορούν, ειδικότερα, να απαιτήσουν να υποβληθεί το πλήρες κείμενο ορισμένων διατάξεων της σύμβασης προμήθειας αερίου ή το πλήρες κείμενο της σύμβασης προμήθειας αερίου, εκτός από τις πληροφορίες για τις τιμές, ιδίως όταν ορισμένες συμβατικές διατάξεις είναι αλληλένδετες ή όταν η πλήρης γνώση της διατύπωσης των συμβατικών διατάξεων έχει καθοριστική σημασία για την αξιολόγηση.

Σε περίπτωση που οι παρασχεθείσες πληροφορίες δεν είναι πειστικές, οι τελωνειακές αρχές αρνούνται τη θέση των σχετικών εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία.

Η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τις αρχές αδειοδότησης, και, κατά περίπτωση, τις τελωνειακές αρχές δημοσιεύει κατευθυντήριες γραμμές για περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τη διαδικασία εκ των προτέρων αδειοδότησης και τα κατάλληλα είδη εγγράφων και αποδεικτικών στοιχείων προς υποβολή.

6. Οι αρχές αδειοδότησης και, κατά περίπτωση, οι τελωνειακές αρχές επαληθεύουν τα αποδεικτικά στοιχεία που υποβάλλονται για τον προσδιορισμό της χώρας παραγωγής και, όπου αρμόζει, ζητούν περαιτέρω πληροφορίες, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, έγγραφα τεκμηρίωσης ανάντη της παράδοσης, όπως δημόσια διαθέσιμη δορυφορική παρακολούθηση φορτίων ΥΦΑ ή πληροφορίες παρακολούθησης από τον ευρωπαϊκό οργανισμό για την ασφάλεια στη θάλασσα.

7. Το φυσικό αέριο που πρόκειται να εισαχθεί στην Ένωση μέσω συνόρων ή αγωγών διασύνδεσης ή σημείων διασύνδεσης μεταξύ της Ένωσης και της Ρωσικής Ομοσπονδίας ή της Λευκορωσίας, ή μέσω αγωγών που συνδέουν τη Ρωσική Ομοσπονδία με την Ένωση και διέρχονται από τρίτες χώρες χωρίς να διαθέτουν σημεία εισόδου μεταξύ της Ρωσικής Ομοσπονδίας και της Ένωσης, θεωρείται ότι εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία.

8. Το φυσικό αέριο που πρόκειται να εισαχθεί στην Ένωση μέσω του σημείου διασύνδεσης Strandzha 1 θεωρείται ότι εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία, εκτός εάν παρασχεθούν στις αρχές αδειοδότησης, το αργότερο 7 εργάσιμες ημέρες πριν από την είσοδο του εν λόγω αερίου στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, αδιαμφισβήτητα αποδεικτικά στοιχεία που καταδεικνύουν ότι η χώρα παραγωγής του φυσικού αερίου δεν είναι η Ρωσική Ομοσπονδία.

9. Όταν αλλαγές οι οποίες σχετίζονται με τις υποδομές αερίου ή τον τρόπο διεξαγωγής του εμπορίου οδηγούν σε κατάσταση κατά την οποία άλλα σημεία διασύνδεσης εκτός του Strandzha 1 συνδέουν την Ένωση με συστήματα αγωγών που μεταφέρουν σημαντικές ποσότητες φυσικού αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία, η παράγραφος 8 εφαρμόζεται κατ' αναλογία στο φυσικό αέριο προς εισαγωγή μέσω των εν λόγω σημείων διασύνδεσης. Η Επιτροπή προσδιορίζει τα σχετικά σημεία διασύνδεσης μέσω εκτελεστικής απόφασης της Επιτροπής.

10. Όταν το φυσικό αέριο μεταφέρεται μέσω της Ένωσης από τρίτη χώρα σε τρίτη χώρα υπό καθεστώς διαμετακόμισης σύμφωνα με τον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα, μεταξύ άλλων για τον σκοπό της αποθήκευσης βάσει των κανόνων τελωνειακής αποταμίευσης, οι αρχές αδειοδότησης και, κατά περίπτωση, οι τελωνειακές αρχές ενημερώνονται το αργότερο 5 εργάσιμες ημέρες πριν από τη προγραμματισμένη διαμετακόμιση σχετικά με:

- α) τη χώρα παραγωγής του φυσικού αερίου που πρόκειται να μεταφερθεί υπό καθεστώς διαμετακόμισης, εκτός εάν οι πληροφορίες αυτές δεν είναι διαθέσιμες·
- β) τα προγραμματισμένα ή πραγματικά χρονοδιαγράμματα ορισμού με καθορισμό της ποσότητας, του χρόνου και των σημείων εισόδου και εξόδου του υπό διαμετακόμιση αερίου, με ημερησιο βαθμό λεπτομέρειας, κατά περίπτωση·
- γ) τις ποσότητες και τα σημεία παράδοσης στις συμβάσεις προμήθειας φυσικού αερίου· και
- δ) τη σύμβαση μεταξύ του πωλητή ή του αγοραστή ή οποιασδήποτε ενδιάμεσης οντότητας και των σχετικών διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς στην Ένωση, κατά περίπτωση.

Οι αρχές αδειοδότησης επαληθεύουν τη συνέπεια των δεδομένων και, κατά περίπτωση, κοινοποιούν στις τελωνειακές αρχές τις πληροφορίες που λαμβάνουν χωρίς καθυστέρηση.

11. Όταν οι διαχειριστές αποθηκεύουν φυσικό αέριο που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία σε προσωρινή αποθήκευση ή υπό καθεστώς διαμετακόμισης ή τελωνειακής αποταμίευσης βάσει του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα σε ενωσιακό έδαφος, τα κράτη μέλη διαθέτουν κατάλληλους μηχανισμούς παρακολούθησης και επιβολής για να διασφαλίζουν ότι η χρήση της ενωσιακής αποθήκευσης από τρίτες χώρες δεν θέτει σε κίνδυνο την εθνική ή περιφερειακή ασφάλεια του εφοδιασμού ή την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αποθήκευσης που προβλέπονται στα άρθρα 6α έως 6δ του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938, και παρέχουν σχετικές πληροφορίες στην Επιτροπή.

Άρθρο 6

Αποτελεσματική παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

1. Οι τελωνειακές αρχές και, κατά περίπτωση, οι αρμόδιες αρχές και οι ρυθμιστικές αρχές, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) διασφαλίζουν την αποτελεσματική παρακολούθηση της εφαρμογής των διατάξεων του κεφαλαίου II, και όπου είναι αναγκαίο, αξιοποιούν πλήρως τις εξουσίες επιβολής που διαθέτουν, και συνεργάζονται στενά με άλλες σχετικές εθνικές αρχές, αρχές άλλων κρατών μελών, ενωσιακές αρχές και την Επιτροπή.

2. Κατά την άσκηση των εξουσιών τους, οι αρχές αδειοδότησης και οι τελωνειακές αρχές επικεντρώνονται στην επιβολή στα σημεία διασύνδεσης, στις εγκαταστάσεις ΥΦΑ ή στους αγωγούς διαμετακόμισης όπου ο κίνδυνος καταστρατήγησης είναι υψηλός, για παράδειγμα όταν οι εισαγωγές φθάνουν από τρίτες χώρες οι οποίες εμπορεύονται επίσης φυσικό αέριο που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή οι οποίες εξάγουν φυσικό αέριο από εγκαταστάσεις παραγωγής που ανήκουν εν μέρει σε εταιρείες από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Κάνοντας χρήση του μηχανισμού συνεργασίας μεταξύ αρχών που προβλέπεται στο άρθρο 7, οι αρχές προσαρμόζουν τις προτεραιότητές τους όσον αφορά την επιβολή όπου απαιτείται για την αντιμετώπιση πιθανών πρακτικών καταστρατήγησης που εντοπίζονται κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, παρακολουθεί τις συνολικές ποσότητες φυσικού αερίου που εισάγονται μέσω τρίτων χωρών, προκειμένου να αξιολογήσει τους πιθανούς κινδύνους καταστρατήγησης των άρθρων 3 και 4.

Άρθρο 7

Συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών

1. Η αρχή αδειοδότησης είναι η τελωνειακή αρχή, εκτός εάν ένα κράτος μέλος ορίσει άλλη αρχή για τον σκοπό αυτόν. Όταν ένα κράτος μέλος ορίζει αρχή διαφορετική από την τελωνειακή αρχή ως αρχή αδειοδότησης, το εν λόγω κράτος μέλος ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή.

2. Οι αρχές αδειοδότησης συνεργάζονται και ανταλλάσσουν τις πληροφορίες που λαμβάνουν σχετικά με τις εισαγωγές φυσικού αερίου με τις ρυθμιστικές αρχές, τις αρμόδιες αρχές και, κατά περίπτωση, τις τελωνειακές αρχές, καθώς και με την OLAF, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, τον ACER και την Επιτροπή, σύμφωνα με τα αντίστοιχα καθήκοντα τους, τις ευθύνες και τις αρμοδιότητές τους και, στο μέτρο του δυνατού, για τη διασφάλιση αποτελεσματικής αξιολόγησης του αν τηρούνται τα άρθρα 3 και 4. Ειδικότερα, ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με πιθανές πρακτικές καταστρατήγησης που εντοπίζονται κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

3. Οι αρχές αδειοδότησης και, κατά περίπτωση, οι τελωνειακές αρχές παρέχουν στην Επιτροπή σχετικές πληροφορίες που της επιτρέπουν να παρακολουθεί αν εξακολουθούν να πληρούνται οι ειδικοί όροι που περιγράφονται στο άρθρο 4 παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 5. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή παρακολουθεί ιδίως κατά πόσον οι εν λόγω διατάξεις χρησιμοποιούνται για καταστρατήγηση.

4. Επιπροσθέτως των πληροφοριών που παρέχονται σύμφωνα με την παράγραφο 3, οι αρχές αδειοδότησης και, κατά περίπτωση, οι τελωνειακές αρχές ενημερώνουν τις ρυθμιστικές αρχές, τις αρμόδιες αρχές, τον ACER και την Επιτροπή, σε μηνιαία βάση, σχετικά με τα βασικά στοιχεία που αφορούν την εξέλιξη των εισαγωγών φυσικού αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία, όπως οι ποσότητες που εισάγονται στο πλαίσιο μακροπρόθεσμων ή βραχυπρόθεσμων συμβάσεων προμήθειας, τα σημεία εισόδου ή οι αντισυμβαλλόμενοι. Οι εν λόγω ενημερώσεις καλύπτουν επίσης τις βασικές εξελίξεις όσον αφορά το φυσικό αέριο που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία και το οποίο εισέρχεται στην Ένωση υπό καθεστώς «διαμετακόμισης», όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 10.

5. Οι αρχές αδειοδότησης και, κατά περίπτωση, οι τελωνειακές αρχές διαφορετικών κρατών μελών ανταλλάσσουν, στον βαθμό που είναι αναγκαίο, πληροφορίες που λαμβάνουν σχετικά με τις εισαγωγές φυσικού αερίου και συνεργάζονται μεταξύ τους με σκοπό τη διασφάλιση αποτελεσματικής επιβολής του παρόντος κανονισμού και την αποφυγή της καταστρατήγησης. Χρησιμοποιούν τα υφιστάμενα εργαλεία και τις βάσεις δεδομένων που καθιστούν δυνατή την αποτελεσματική ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρχών του κράτους μέλους τους και των αρχών σε άλλα κράτη μέλη, ή δημιουργούν τέτοια εργαλεία, όπου απαιτείται.

6. Έως την 1η Ιουλίου 2026 και την 1η Ιουλίου 2027, ο ACER, με βάση τα δεδομένα που έχει λάβει δυνάμει του παρόντος κανονισμού και τις πληροφορίες που έχει στην κατοχή του, δημοσιεύει έκθεση η οποία παρέχει επισκόπηση των συμβάσεων προμήθειας φυσικού αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία, και αξιολογεί τον αντίκτυπο της διαφοροποίησης στις αγορές ενέργειας. Κατά περίπτωση, η έκθεση περιλαμβάνει επίσης δεδομένα σχετικά με το φυσικό αέριο που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία και εισέρχεται στην Ένωση υπό καθεστώς «διαμετακόμισης», όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 10.

7. Η Επιτροπή και ο ACER ανταλλάσσουν, όπου αρμόζει, σχετικές πληροφορίες που έχουν στην κατοχή τους σχετικά με συμβάσεις για την εισαγωγή φυσικού αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία με τις αρχές αδειοδότησης και, κατά περίπτωση, τις τελωνειακές αρχές προκειμένου να διευκολυνθεί η επιβολή του παρόντος κανονισμού.

8. Κατά περίπτωση, για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων ανταλλαγής πληροφοριών σύμφωνα με το παρόν άρθρο, εφαρμόζεται κατ' αναλογία ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 515/97 του Συμβουλίου ⁽¹³⁾.

Άρθρο 8

Ποινές

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινές για τη μη συμμόρφωση με το άρθρο 3, 4 ή 5.
2. Η μέγιστη ποινή για τα νομικά πρόσωπα είναι τουλάχιστον:
 - α) το 3,5 % του συνολικού παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης για το προηγούμενο οικονομικό έτος·
 - β) 40 εκατομμύρια EUR· ή
 - γ) το 300 % των εκτιμώμενων εσόδων από τη συναλλαγή, τα οποία υπολογίζονται με βάση τον όγκο του φυσικού αερίου που αφορούν και τις συμβατικές τιμές «επόμενης ημέρας» στην αγορά TTF.

Η μέγιστη ποινή για τα φυσικά πρόσωπα είναι τουλάχιστον 2,5 εκατομμύρια EUR.

3. Όταν το νομικό σύστημα κράτους μέλους δεν παρέχει στις αρμόδιες αρχές την αρμοδιότητα να επιβάλλουν ανεξάρτητα διοικητικά πρόστιμα, το παρόν άρθρο μπορεί να εφαρμόζεται κατά τρόπο ώστε η διαδικασία επιβολής προστίμων να κινείται από την αρμόδια αρχή και το πρόστιμο να επιβάλλεται από το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι τα νομικά αυτά μέσα είναι αποτελεσματικά και έχουν ισοδύναμο αποτέλεσμα με τα διοικητικά πρόστιμα που επιβάλλονται από τις εποπτικές αρχές. Σε κάθε περίπτωση, τα πρόστιμα που επιβάλλονται είναι αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά.

4. Τα κράτη μέλη, έως τις 4 Φεβρουαρίου 2028, κοινοποιούν στην Επιτροπή τις ισχύουσες εθνικές διατάξεις που διασφαλίζουν την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, και της κοινοποιούν χωρίς καθυστέρηση οποιαδήποτε μεταγενέστερη τροποποίηση που τις επηρεάζει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΕΘΝΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ

Άρθρο 9

Εθνικά σχέδια διαφοροποίησης για το φυσικό αέριο

1. Κάθε κράτος μέλος καταρτίζει σχέδιο στο οποίο περιγράφονται τα μέτρα, τα ορόσημα και οι πιθανοί φραγμοί για τη διαφοροποίηση του εφοδιασμού τους με αέριο («εθνικό σχέδιο διαφοροποίησης για το φυσικό αέριο»), με στόχο τη διακοπή όλων των εισαγωγών φυσικού αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία, εντός των προθεσμιών των άρθρων 3 και 4.
2. Τα εθνικά σχέδια διαφοροποίησης για το φυσικό αέριο περιλαμβάνουν όλα τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τον όγκο των εισαγωγών φυσικού αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία στο πλαίσιο υφιστάμενων συμβάσεων προμήθειας·

⁽¹³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 515/97 του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 1997, περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών και γεωργικών ρυθμίσεων (ΕΕ L 82 της 22.3.1997, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/515/oj>).

- β) σαφή περιγραφή των μέτρων στήριξης που εφαρμόζονται και των μέτρων στήριξης που έχουν προγραμματιστεί, σε εθνικό επίπεδο, για την αντικατάσταση του φυσικού αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία, συμπεριλαμβανομένων των ποσοτήτων οι οποίες αναμένεται να καταργηθούν σταδιακά, των οροσήμων και χρονοδιαγράμματος εφαρμογής και, εφόσον είναι διαθέσιμες, των προβλεπόμενων επιλογών για εναλλακτικό εφοδιασμό και εναλλακτικές οδούς εφοδιασμού. Τα εν λόγω μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν τη χρήση της πλατφόρμας της ΕΕ για τη συγκέντρωση που θεσπίστηκε δυνάμει του άρθρου 42 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789, μέτρα στήριξης για τις προσπάθειες διαφοροποίησης των εταιρειών ενέργειας, συνεργασία στο πλαίσιο περιφερειακών ομάδων, όπως η ομάδα υψηλού επιπέδου για την ενεργειακή συνδεσιμότητα της κεντρικής και νοτιοανατολικής Ευρώπης, τον προσδιορισμό εναλλακτικών επιλογών αντί των εισαγωγών φυσικού αερίου με τον εξηλεκτρισμό, την ενεργειακή επάρκεια, μέτρα ενεργειακής απόδοσης, ενίσχυση της παραγωγής βιοαερίου, βιομεθανίου και καθαρού υδρογόνου, ανάπτυξη ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, μέτρα εφελούσιας μείωσης της ζήτησης ή δυνατότητες άλλων κρατών μελών για διευκόλυνση της διαφοροποίησης του εφοδιασμού·
- γ) τον προσδιορισμό τυχόν δυνητικών τεχνικών, συμβατικών ή κανονιστικών φραγμών για την αντικατάσταση του φυσικού αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία, καθώς και επιλογές για την υπέρβαση των εν λόγω φραγμών.
3. Έως την 1η Μαρτίου 2026, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή τα εθνικά τους σχέδια διαφοροποίησης για το φυσικό αέριο χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα που παρατίθεται στο παράρτημα I.

4. Η Επιτροπή διευκολύνει, κατά περίπτωση, την κατάρτιση και την εφαρμογή των εθνικών σχεδίων διαφοροποίησης για το φυσικό αέριο, παρέχοντας μεταξύ άλλων βέλτιστες πρακτικές και τεχνική βοήθεια. Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου για τις υφιστάμενες συμβάσεις προμήθειας βάσει του άρθρου 4 του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή συντονίζεται με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των προσπαθειών τους για διαφοροποίηση, με σκοπό τον εντοπισμό εναλλακτικών πηγών εφοδιασμού. Οι νέες προμήθειες αναμένεται επίσης να αντισταθμίσουν την απώλεια εσόδων με την αξιοποίηση υφιστάμενων υποδομών που χρησιμοποιούνταν προηγουμένως για φυσικό αέριο που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία υπό διαμετακόμιση. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν τακτικά εκθέσεις στη συντονιστική ομάδα για το φυσικό αέριο σχετικά με την πρόοδο που επιτυγχάνεται όσον αφορά την κατάρτιση, την έγκριση και την εφαρμογή των οικείων εθνικών σχεδίων διαφοροποίησης για το φυσικό αέριο. Με βάση τα εθνικά σχέδια διαφοροποίησης για το φυσικό αέριο, η Επιτροπή αξιολογεί την υλοποίηση της σταδιακής κατάργησης του φυσικού αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία και υποβάλλει έκθεση αξιολόγησης στη συντονιστική ομάδα για το φυσικό αέριο, σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938.

Άρθρο 10

Εθνικά σχέδια διαφοροποίησης για το πετρέλαιο (αργό πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου)

1. Τα κράτη μέλη που δέχονται εισαγωγές πετρελαίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία καταρτίζουν σχέδιο στο οποίο περιγράφονται τα μέτρα, τα ορόσημα και οι πιθανοί φραγμοί για τη διαφοροποίηση του εφοδιασμού τους με πετρέλαιο («εθνικό σχέδιο διαφοροποίησης για το πετρέλαιο»), με στόχο τη διακοπή όλων των εισαγωγών πετρελαίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία έως το τέλος του 2027.
2. Τα εθνικά σχέδια διαφοροποίησης για το πετρέλαιο περιλαμβάνουν όλα τα ακόλουθα στοιχεία:
- α) τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τον όγκο των εισαγωγών πετρελαίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία στο πλαίσιο υφιστάμενων συμβάσεων προμήθειας·
- β) τα μέτρα που έχουν προγραμματιστεί σε εθνικό επίπεδο για την αντικατάσταση του πετρελαίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία, συμπεριλαμβανομένων των ποσοτήτων οι οποίες αναμένεται να καταργηθούν σταδιακά, των οροσήμων και του χρονοδιαγράμματος εφαρμογής, και των επιλογών για εναλλακτικό εφοδιασμό, εναλλακτικές οδούς εφοδιασμού και πηγές ενέργειας ή των δυνατοτήτων άλλων κρατών μελών για τη διευκόλυνση της διαφοροποίησης του εφοδιασμού·
- γ) τα μέτρα που εφαρμόζονται και προγραμματίζονται σε εθνικό επίπεδο για τη διασφάλιση της διαφάνειας και της ιχνηλασιμότητας του πετρελαίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία κατά το δυνατόν, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την επαλήθευση πιθανών εισαγωγών με νέα επισήμανση·
- δ) ενδεχόμενες απαγορεύσεις σε εθνικό επίπεδο εισαγωγών πετρελαίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία·
- ε) τους δυνητικούς τεχνικούς, συμβατικούς ή κανονιστικούς φραγμούς για την αντικατάσταση του πετρελαίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία, και επιλογές για την υπέρβαση των εν λόγω φραγμών.

3. Έως την 1η Μαρτίου 2026, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή τα εθνικά τους σχέδια διαφοροποίησης για το πετρέλαιο, χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα που παρατίθεται στο παράρτημα II. Η Επιτροπή δημοσιεύει μη εμπιστευτική έκδοση των σχεδίων που λαμβάνει από τα κράτη μέλη το αργότερο έναν μήνα μετά την υποβολή των σχεδίων.

4. Η Επιτροπή διευκολύνει, κατά περίπτωση, την κατάρτιση και την εφαρμογή των εθνικών σχεδίων διαφοροποίησης για το πετρέλαιο, παρέχοντας μεταξύ άλλων βέλτιστες πρακτικές και τεχνική βοήθεια. Η Επιτροπή συμβάλλει στη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών κατά την εφαρμογή των εθνικών τους σχεδίων διαφοροποίησης για το πετρέλαιο. Η Επιτροπή αξιολογεί τον αντίκτυπο του ενδεχόμενου εσπευσμένου τερματισμού των εισαγωγών πετρελαίου στα κράτη μέλη που πλήττονται περισσότερο από την πλήρη σταδιακή κατάργηση του εφοδιασμού με ρωσικό πετρέλαιο. Συνεργάζεται ενεργά με τα άμεσα πληττόμενα και άλλα σχετικά κράτη μέλη για την εξεύρεση λύσεων με σκοπό την ελαχιστοποίηση των πιθανών κινδύνων που εντοπίζονται κατά την αξιολόγηση. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν τακτικά εκθέσεις στη συντονιστική ομάδα για το πετρέλαιο η οποία συστάθηκε με το άρθρο 17 της οδηγίας 2009/119/ΕΚ του Συμβουλίου⁽¹⁴⁾ σχετικά με την πρόοδο που επιτυγχάνεται όσον αφορά την κατάρτιση, την έγκριση και την εφαρμογή των εθνικών τους σχεδίων διαφοροποίησης για το πετρέλαιο.

5. Όταν σε εθνικό σχέδιο διαφοροποίησης για το πετρέλαιο εντοπίζεται κίνδυνος μη επίτευξης της σταδιακής κατάργησης του πετρελαίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία έως τα τέλη του 2027, η Επιτροπή, αφού αξιολογήσει το σχετικό εθνικό σχέδιο διαφοροποίησης και εντός 3 μηνών από την υποβολή του, εκδίδει σύσταση προς το οικείο κράτος μέλος σχετικά με τον τρόπο έγκαιρης επίτευξης της σταδιακής κατάργησης και δημοσιεύει την εν λόγω σύσταση. Σε συνέχεια της εν λόγω σύστασης, το οικείο κράτος μέλος επικαιροποιεί το εθνικό του σχέδιο διαφοροποίησης για το πετρέλαιο εντός τριών μηνών, λαμβάνοντας υπόψη τη σύσταση της Επιτροπής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΜΕ ΑΕΡΙΟ

Άρθρο 11

Τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2017/1938 τροποποιείται ως εξής:

1) Στο άρθρο 2, προστίθενται τα ακόλουθα σημεία:

- «33) “διάταξη πληρωμής σε περίπτωση μη παραλαβής”: συμβατική διάταξη η οποία υποχρεώνει τον αγοραστή να παραλάβει ή, εναλλακτικά, να πληρώσει καθορισμένη ελάχιστη ποσότητα αερίου εντός δεδομένης περιόδου, ανεξάρτητα από την πραγματική παραλαβή του αερίου·
- 34) “διάταξη πληρωμής σε περίπτωση μη παράδοσης”: συμβατική διάταξη η οποία υποχρεώνει τον πωλητή να καταβάλει συμβατικό πρόστιμο σε περίπτωση μη παράδοσης του αερίου.».

2) Το άρθρο 14 παράγραφος 6 τροποποιείται ως εξής:

α) στο πρώτο εδάφιο, προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο:

«γ) στην Επιτροπή και στις ενδιαφερόμενες αρμόδιες αρχές τις ακόλουθες πληροφορίες σχετικά με τις συμβάσεις προμήθειας αερίου για αέριο που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία:

- i) τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2026/261 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*).
- ii) πληροφορίες σχετικά με τις ποσότητες που πρόκειται να παρασχεθούν και να παραληφθούν, συμπεριλαμβανομένων των πιθανών δυνατοτήτων ευελιξίας βάσει των διατάξεων πληρωμής σε περίπτωση μη παραλαβής ή των διατάξεων πληρωμής σε περίπτωση μη παράδοσης·
- iii) τα χρονοδιαγράμματα παράδοσης (ΥΦΑ) ή τους ορισμούς (αέριο αγωγών)·
- iv) τις πιθανές συμβατικές δυνατότητες ευελιξίας σχετικά με τις ετήσιες συμβατικές ποσότητες, συμπεριλαμβανομένων των ποσοτήτων αναπλήρωσης·

⁽¹⁴⁾ Οδηγία 2009/119/ΕΚ του Συμβουλίου, της 14ης Σεπτεμβρίου 2009, σχετικά με υποχρέωση διατήρησης ενός ελάχιστου επιπέδου αποθεμάτων αργού πετρελαίου ή/και προϊόντων πετρελαίου από τα κράτη μέλη (ΕΕ L 265 της 9.10.2009, σ. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/119/oj>).

- v) τους όρους αναστολής ή τερματισμού των παραδόσεων αερίου, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων περί ανωτέρας βίας·
- vi) πληροφορίες σχετικά με το δικαίωμα που δίδει τη σύμβαση και τον μηχανισμό διαιτησίας που επιλέγεται·
- vii) τα κύρια στοιχεία άλλων εμπορικών συμφωνιών που σχετίζονται με την εκτέλεση της σύμβασης προμήθειας φυσικού αερίου, εξαιρουμένων των πληροφοριών για τις τιμές.

(*) Κανονισμός (ΕΕ) 2026/261 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιανουαρίου 2026, για τη σταδιακή κατάργηση των εισαγωγών ρωσικού φυσικού αερίου και την προετοιμασία της σταδιακής κατάργησης των εισαγωγών ρωσικού πετρελαίου, τη βελτίωση της παρακολούθησης πιθανών ενεργειακών εξαρτήσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 (ΕΕ L, 2026/261, 2.2.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2026/261/oj>).»·

β) προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

«Οι πληροφορίες που αναφέρονται στο στοιχείο γ) του πρώτου εδαφίου παρέχονται το αργότερο έως τις 4 Μαρτίου 2026 και για κάθε σύμβαση σε αναλυτική μορφή, συμπεριλαμβανομένου του πλήρους κειμένου των σχετικών τμημάτων, εξαιρουμένων των πληροφοριών για τις τιμές, ιδίως όταν η πλήρης γνώση της διατύπωσης των συμβατικών διατάξεων έχει καθοριστική σημασία για την αξιολόγηση της ασφάλειας του εφοδιασμού με αέριο ή όταν ορισμένες συμβατικές διατάξεις είναι αλληλένδετες.

Οι πάροχοι υπηρεσιών τερματικών σταθμών ΥΦΑ παρέχουν στην Επιτροπή πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες για τις οποίες πραγματοποιούν κράτηση πελάτες από τη Ρωσική Ομοσπονδία ή πελάτες ελεγχόμενοι από επιχειρήσεις της Ρωσικής Ομοσπονδίας, συμπεριλαμβανομένων των συμβατικών υπηρεσιών, των σχετικών ποσοτήτων και της διάρκειας της σύμβασης.».

3) Στο άρθρο 17, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η Επιτροπή παρακολουθεί συνεχώς την έκθεση του ενεργειακού συστήματος της Ένωσης στον εφοδιασμό, μεταξύ άλλων και μέσω τρίτων χωρών, με αέριο που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία, ιδίως βάσει των πληροφοριών που κοινοποιούνται στην Επιτροπή και στις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 6 στοιχείο γ).

Η Επιτροπή αξιολογεί την υλοποίηση της σταδιακής κατάργησης του αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2026/261 σε εθνικό, περιφερειακό και ενωσιακό επίπεδο με βάση τα εθνικά σχέδια διαφοροποίησης για το αέριο που αναφέρονται στο άρθρο 9 του εν λόγω κανονισμού και υποβάλλει έκθεση αξιολόγησής της στη συντονιστική ομάδα για το φυσικό αέριο.

Με βάση την αξιολόγηση που αναφέρεται στο τρίτο εδάφιο, η Επιτροπή δημοσιεύει ετήσια έκθεση, η οποία παρέχει ολοκληρωμένη επισκόπηση της προόδου που έχουν σημειώσει τα κράτη μέλη όσον αφορά την εφαρμογή των εθνικών τους σχεδίων διαφοροποίησης για το αέριο.

Κατά περίπτωση, η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει, εντός τριών μηνών από την υποβολή εθνικού σχεδίου διαφοροποίησης για το αέριο, σύσταση στην οποία προσδιορίζονται πιθανές δράσεις και μέτρα για τη διαφύλαξη της ασφαλούς διαφοροποίησης του εφοδιασμού με αέριο και της έγκαιρης σταδιακής κατάργησης του αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία.

Κατόπιν της εν λόγω σύστασης, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος επικαιροποιεί το εθνικό του σχέδιο διαφοροποίησης για το αέριο εντός τριών μηνών, λαμβάνοντας υπόψη τη σύσταση της Επιτροπής.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 12

Επαγγελματικό απόρρητο

1. Τυχόν εμπιστευτικές πληροφορίες που λαμβάνονται, ανταλλάσσονται ή διαβιβάζονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό υπόκεινται στις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου περί επαγγελματικού απορρήτου.
2. Η υποχρέωση τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου ισχύει για όλα τα πρόσωπα που εργάζονται ή έχουν εργαστεί για τις αρχές οι οποίες συμμετέχουν στην εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και για οποιοδήποτε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο οι σχετικές αρχές έχουν αναθέσει τις εξουσίες τους, συμπεριλαμβανομένων των ελεγκτών και των εμπειρογνομόνων που προσλαμβάνονται από τις εν λόγω αρχές.
3. Απαγορεύεται η κοινοποίηση των πληροφοριών που καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο, εκτός εάν προβλέπεται από τις διατάξεις του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου.
4. Όλες οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται μεταξύ σχετικών αρχών ή των κρατών μελών δυνάμει του παρόντος κανονισμού και αφορούν επιχειρηματικές ή επιχειρησιακές συνθήκες ή άλλες οικονομικές ή προσωπικές υποθέσεις θεωρούνται εμπιστευτικές και υπόκεινται στις απαιτήσεις τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου, εκτός εάν η σχετική αρχή δηλώσει κατά τη στιγμή της επικοινωνίας ότι η συγκεκριμένη πληροφορία δύναται να γνωστοποιηθεί, όταν η γνωστοποίηση απαιτείται δυνάμει των διατάξεων της ενωσιακής ή εθνικής νομοθεσίας ή όταν η γνωστοποίηση είναι αναγκαία στο πλαίσιο νομικών διαδικασιών.

Άρθρο 13

Παρακολούθηση

1. Η Επιτροπή παρακολουθεί συνεχώς την εξέλιξη της ενωσιακής αγοράς ενέργειας, ιδίως όσον αφορά πιθανές εξαρτήσεις εφοδιασμού με αέριο ή άλλους κινδύνους για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού σε σχέση με τις εισαγωγές ενέργειας από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Έως τις 4 Φεβρουαρίου 2028, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

Η εν λόγω έκθεση περιλαμβάνει αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας εκ των προτέρων αδειοδότησης του άρθρου 5. Περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες σχετικά με πιθανά ζητήματα ασφάλειας του εφοδιασμού που σχετίζονται με το αέριο που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης στην Ένωση. Επιπλέον, η έκθεση περιλαμβάνει αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της ανταλλαγής πληροφοριών και της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών σύμφωνα με το άρθρο 6 και το άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 5, και, κατά περίπτωση, διατυπώνει συστάσεις για τη βελτίωση της εν λόγω ανταλλαγής πληροφοριών και συνεργασίας.

2. Σε περίπτωση αφινίδων και σημαντικών εξελίξεων που απειλούν σοβαρά την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού ενός ή περισσότερων κρατών μελών και μετά την κήρυξη κατάστασης έκτακτης ανάγκης σύμφωνα με το άρθρο 11 ή 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938, η Επιτροπή μπορεί με απόφαση να αναστείλει προσωρινά την εφαρμογή του κεφαλαίου II του παρόντος κανονισμού σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, εν όλω ή εν μέρει. Σε μια τέτοια περίπτωση, η Επιτροπή μπορεί επίσης να αναστείλει την απαίτηση εκ των προτέρων αδειοδότησης δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού. Η απόφαση της Επιτροπής περιέχει ορισμένες προϋποθέσεις, ιδίως για να διασφαλιστεί ότι τυχόν αναστολή περιορίζεται αυστηρά στην αντιμετώπιση της απειλής. Η αναστολή περιορίζεται σε διάρκεια που είναι απολύτως αναγκαία για να καλυφθεί το χρονικό διάστημα, έως ότου υπάρξουν επαρκείς προμήθειες από χώρες εκτός της Ρωσικής Ομοσπονδίας για την κάλυψη της ζήτησης της Ένωσης. Δεν εφαρμόζεται για διάστημα μεγαλύτερο των 4 εβδομάδων κάθε φορά και ανανεώνεται μόνον εάν εξακολουθούν να ισχύουν οι προϋποθέσεις για την κατάσταση έκτακτης ανάγκης σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938. Μόνο βραχυπρόθεσμες συμβάσεις προμήθειας επιτρέπονται στο πλαίσιο προσωρινής αναστολής σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο. Η Επιτροπή ενημερώνει τα κράτη μέλη και τη συντονιστική ομάδα για το φυσικό αέριο σχετικά με τυχόν αναστολή και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στην οποία αιτιολογεί την αναστολή και τυχόν παράτασή της. Η Επιτροπή υποβάλλει την έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εφόσον της ζητηθεί.

Άρθρο 14

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Το άρθρο 3 εφαρμόζεται από τις 18 Μαρτίου 2026, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο άρθρο 4.

Το άρθρο 5 εφαρμόζεται από τις 18 Φεβρουαρίου 2026.

Ο παρών κανονισμός δεν θίγει την εφαρμογή της απαγόρευσης σχετικά με το ΥΦΑ που θεσπίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 833/2014 η οποία ισχύει και τηρείται ανεξάρτητα από τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 26 Ιανουαρίου 2026.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η Πρόεδρος

R. METSOLA

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

M. RAOUNA

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Υπόδειγμα για εθνικά σχέδια διαφοροποίησης για το φυσικό αέριο

Το παρόν υπόδειγμα έχει σχεδιαστεί για εθνικές αρχές που συντάσσουν εθνικό σχέδιο διαφοροποίησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 9. Περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

Γενικές πληροφορίες

Όνομασία της αρχής που είναι υπεύθυνη για την εκπόνηση του σχεδίου	
Περιγραφή του συστήματος αερίου. Θα πρέπει να περιλαμβάνει περιγραφή: i) της ζήτησης αερίου· ii) του μείγματος εφοδιασμού λαμβανομένης υπόψη της εξάρτησης από τον ρωσικό εφοδιασμό.	
Κύριες πληροφορίες σχετικά με την εισαγωγή φυσικού αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία στο κράτος μέλος	
Αναφορά των μεμονωμένων συμβάσεων όπως κοινοποιήθηκαν από τους εισαγωγείς στις αρμόδιες αρχές και στην Επιτροπή.	
Κατά περίπτωση, υπηρεσίες τερματικού σταθμού ΥΦΑ για τις οποίες πραγματοποιούν κράτηση εταιρείες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις της Ρωσικής Ομοσπονδίας	
Συνολικές συμβατικές ποσότητες φυσικού αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία για παράδοση στο κράτος μέλος. Συμβατική ευελιξία και σημείο παράδοσης (σημείο διασύνδεσης, σημείο εισαγωγής, τερματικός σταθμός ΥΦΑ κ.λπ.).	
Περιγραφή των μέτρων για την αντικατάσταση φυσικού αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία Η περιγραφή περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:	
Επιλογές διαφοροποίησης: i) εναλλακτικές προμήθειες· ii) εναλλακτικές οδοί εφοδιασμού· iii) συγκέντρωση της ζήτησης.	
Περιγραφή του μέτρου και των στόχων του, συμπεριλαμβανομένων των ποσοτήτων που αναμένεται να καταργηθούν σταδιακά και των ενδιάμεσων σταδίων σε περίπτωση μέτρου πολλαπλών σταδίων.	
Χρονοδιάγραμμα εφαρμογής	
Επιπτώσεις των μέτρων στο ενεργειακό σύστημα, μεταξύ άλλων στα μοντέλα ροής, στη χωρητικότητα των υποδομών, στα τιμολόγια κ.λπ.	
Επιπτώσεις σε γειτονικά κράτη μέλη.	

Τεχνικοί, συμβατικοί ή κανονιστικοί φραγμοί για την αντικατάσταση φυσικού αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία.

Τεχνικοί, συμβατικοί ή κανονιστικοί φραγμοί	
Επιλογές για την υπέρβαση των φραγμών και χρονοδιάγραμμα	
Κατηγορία	Αντικατάσταση ποσοτήτων για τη σταδιακή κατάργηση ⁽¹⁾
Απαιτούμενες πληροφορίες	<p>Περιγραφή των μέτρων που εφαρμόζονται και προγραμματίζονται σε εθνικό επίπεδο για την αντικατάσταση των εναπομεινουσών ποσοτήτων φυσικού αερίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία</p> <ul style="list-style-type: none"> i) ποσότητες που αναμένεται να καταργηθούν σταδιακά με κάθε μέτρο, ii) χρονοδιάγραμμα εφαρμογής (έναρξη-λήξη), iii) επιλογές για εναλλακτικές προμήθειες και εναλλακτικές οδούς εφοδιασμού
Αέριο αγωγών	
ΥΦΑ	

⁽¹⁾ Μεταξύ των μέτρων μπορεί να περιλαμβάνεται η χρήση της πλατφόρμας της ΕΕ για τη συγκέντρωση σύμφωνα με το άρθρο 42 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789, μέτρα στήριξης για τις προσπάθειες διαφοροποίησης εταιρειών ενέργειας, συνεργασία σε περιφερειακές ομάδες όπως η ομάδα υψηλού επιπέδου για την ενεργειακή συνδεσιμότητα της κεντρικής και νοτιοανατολικής Ευρώπης (CESEC), προσδιορισμός εναλλακτικών επιλογών αντί των εισαγωγών φυσικού αερίου μέσω εξηλεκτρισμού, μέτρων ενεργειακής απόδοσης, ενίσχυσης της παραγωγής βιοαερίου, βιομεθανίου και καθαρού υδρογόνου, ανάπτυξης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ή εθελοντικών μέτρων μείωσης της ζήτησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Υπόδειγμα για εθνικά σχέδια διαφοροποίησης για το πετρέλαιο

Το παρόν υπόδειγμα έχει σχεδιαστεί για εθνικές αρχές που συντάσσουν λεπτομερές εθνικό σχέδιο διαφοροποίησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 10. Περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

Γενικές πληροφορίες

Όνομασία της αρχής που είναι υπεύθυνη για την εκπόνηση του σχεδίου	
Περιγραφή του συστήματος πετρελαίου. Θα πρέπει να περιλαμβάνει περιγραφή: i) της ζήτησης πετρελαίου· ii) του μείγματος εφοδιασμού λαμβανομένης υπόψη της εξάρτησης από τον ρωσικό εφοδιασμό.	
Κύριες πληροφορίες σχετικά με την εισαγωγή πετρελαίου (αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου) που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία στο κράτος μέλος	
Συνολικές συμβατικές ποσότητες πετρελαίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία για παράδοση στο κράτος μέλος. Ημερομηνία λήξης των συμβατικών υποχρεώσεων.	
Πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών (πωλητής, εισαγωγέας και αγοραστής).	
Περιγραφή των μέτρων για την αντικατάσταση πετρελαίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία. Η περιγραφή περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:	
Επιλογές διαφοροποίησης: i) εναλλακτικές προμήθειες· ii) εναλλακτικές οδοί εφοδιασμού.	
Περιγραφή του μέτρου και των στόχων του, συμπεριλαμβανομένων των ποσοτήτων που αναμένεται να καταργηθούν σταδιακά και των ενδιάμεσων σταδίων σε περίπτωση μέτρου πολλαπλών σταδίων. Τα μέτρα που εφαρμόζονται και προγραμματίζονται σε εθνικό επίπεδο για τη διασφάλιση της διαφάνειας και της ιχνηλασιμότητας του πετρελαίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία κατά το δυνατόν, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την επαλήθευση πιθανών εισαγωγών με νέα επισήμανση.	
Χρονοδιάγραμμα εφαρμογής	
Επιπτώσεις των μέτρων στο ενεργειακό σύστημα, μεταξύ άλλων στα μοντέλα ροής, στη χωρητικότητα των υποδομών, στα τιμολόγια κ.λπ.	
Επιπτώσεις σε γειτονικά κράτη μέλη.	

Τεχνικοί, συμβατικοί ή κανονιστικοί φραγμοί για την αντικατάσταση πετρελαίου που κατάγεται ή εξάγεται, άμεσα ή έμμεσα, από τη Ρωσική Ομοσπονδία.

Τεχνικοί, συμβατικοί ή κανονιστικοί φραγμοί	
Επιλογές για την υπέρβαση των φραγμών και χρονοδιάγραμμα	